

Kiek debesuota,
dieną 63", naktį 40.
Saulė teka 6:49, leidžiasi 6:32.

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in the U.S.A.
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians in the United States

VOL. XLV.

Price 7c

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

Gratuito, Ill.

Ketvirtadienis, spalio-October 2 d., 1958 m.

Kaina 7c

232

IKE: QUEMOY, MATSU SALOS - NESVARBIO

ČIANG KAI-ŠEKAS NUSTEBES JAV NUOLAIMOM KINIJO KOMUNISTAM

DULLES VILTIS IŠSIDERĖTI IS PEIPINGO TAIKĄ

GENEROLAS LAIKO TIK TUŠCIOMIS SVAJONĖMIS
TAIPEH, Formoza. — Tautinės Kinijos prezidentas gen. Čiang Kai-šekas trečiadienį sušaukė savo vyriausybės narius ir artimiausius patarėjus svarstyti vakarykštį Dulles pareiškimą spaudos korespondentams. Pareiškimas lyg basliu per galvą pritrenkė šį Amerikos sąjungininką.

Čiang Kai-šekas pasakojo AP korespondentui, kad jis priešinsis Dulles reikalavimui sumažinti karines įgulas Quemoy, Matsu salose, nes tai reikštų pirmą žingsnį į tų salų demilitarizavimą ir nusileidimą komunistų agresoriam, bauginantiems Ameriką karu.

Zinoma, Dulles žino, bet...

Nacionalistinės Kinijos prezidentas pasakė: "Mr. Dulles turėtų žinoti, kad noras išsiderėti iš komunistų paliaubas yra tik tuščia svajonė. Jei Mr. Dulles tikrai šitaip išsireiškė, tai būtų tik vienašališkas pareiškimas, neįpareigojantis mano vyriausybės jo laikyti. Jei tiesa, kad jis taip kalbėjo, tai būtų nesuderinama su mūsų nusistatymu. Net netikėtina, kad jis galėtų taip kalbėti. Tai prieštaraity ir jo ankstyvesniems pareiškimams šiuo klausimu".

Tebelaukia revoliucijos

Trečiadienį komunistinė Kinija šventė 9 metų pergalės sukaktį. Peipinge demonstravo savo karinę galią, vadai kartoję priešais apie Formozos išlaisvinimą.

Amerikai, Anglijai ir daugiui laisvųjų pasaulio tautų nebesiūri fiktiškas greitos revoliucijos prieš Kinijos komunistus. Bet nacionalistai tebetiki ir tam ruošiasi.

Tautinės Kinijos ambasadorius Jungt. Tautose Dr. Tingfu Tsiang apie tai kalbėjo su įsitikinimu JT susirinkime antrašėnį. Jis pripažino, kad apgultai Formozai būtų absurdiška pradėti išlaisvinimo karą prieš Kinijos komunistus, valdančius 600 mil. žmonių. "Bet kai mūsų žmonės sukils, kaip buvo sukilę vengrai prieš dvejetą metų ir šauksis mūsų pagalbos, mes kovosime išvien už jų išlaisvinimą", pasakė Tsiangas.

Jis įspėjo nuolaidų šalininkus, kad Quemoy, Matsu salomis šiandien, Formozos rytot būtų galima tik laikinai numalšinti grobionių apetitą.

Irako diktatorius atsikratė plk. Arif

Išsiuntė ambasadorium į Boną

BAGDADAS, Irakas. — Generalas Kassem, Irako diktatorius, išsiuntė vicepremierą plk. Arif ambasadorium į Vakarų Vokietiją.

Abdul Arif buvo pirma pašalintas iš armijos viršininko paduotojų, o neseniai ir iš vidaus reikalų ministerių bei vicepremierų. Šias pastarąsias dvi vietas jis užėmė po karaliaus Feisalo nužudymo.

Plk. Arif buvo vienas iš svarbiųjų samokslininkų. Bet jo neapykanta Vakarams ir prisirišimas prie Nasserio pasirodė pavojingas generolui Kassem, kuris nori normalių santykių su Vakarų valstybėmis ir neskuaba dėtis į Jungtinę Arabų Respubliką.

IS VISO PASAULIO

Anglai apleis Jordaniją

AMANAS, Jordanija. — Atidant parlamento sesiją karalius Hussein pasakė, kad jis susitarė su Anglija, jog jos kariuomenė spalio 20 dieną ims trauktis iš Jordanijos. Liepos 17 d. anglai atsiuntė iš Kipro salos 3,000 parašiutininkų, gelbėti karalių nuo perversmininkų. Hussein kalbėjo apie jo norą išlaikyti taiką tarp arabų. Bet kai kurios šalys (matyti, JAR) arabų vienybę ardančios ir toliau.

Korėja prieš Vakarų "kultūrą"

SEOUL, Pietų Korėja. — Vyriausybė uždraudė tokias filmų reklamas, kurios rodo bučiavimo, glamonėjimo ir žudymo scenas. Švietimo ministerija paaiškino, kad šis draudimas sudaro dalį programos kovoti su jaunųjų chuliganizmu.

Japonija laikysis su JAV

TOKIJAS. — Japonijos premjeras Nobusuke Kiši pasakė parlamente, kad jo užsienio politika bus pagrįsta bendradarbiavimu su laisvosiomis tautomis, visų pirma su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis. Jis pareiškė pagėdavimą bendradarbiavimui ir su komunistine Kinija, bet tik prekybos ir kultūros srity.

Streikas Kipro saloj

NIKOSIJA, Kipras. — Graikų teroristų organizacija EOKA paskelbė vėl streiką ir sustiprino užpuldinėjimus prieš anglus ir turkus. Graikai streiku protestuoja prieš anglų planą šiai kolonijai valdyti — sudaryti 7 metams graikų ir turkų seimui ir priskirti Graikijos ir Turkijos vyriausybę atstovus patarečiais Kipro salos gubernatoriui. Graikija kiek nusileido, su tikdama remti Kipro salos nepriklausomybę. Bet salos graikai kovoja ir toliau už prisijungimą prie Graikijos.

Vorošilovas išskrido į Afganą

MASKVA. — Sovietų Sąjungos prezidentas marš. Vorošilovas išskrido į Kabulą, Afganistano sostinę. Afganistano feodalinės karalystės valdžia laiko ištisusią ranką į abi puses, ir Ameriką ir Rusiją, ir ima iš abiejų pusių pinigų, kiek tik gali. Ten jau yra lankęsis ir pats Chruščiovas su Bulganinu, kada Bulganinas buvo premjeru.

NIKE RAKETOS NORVEGIJOJ

OSLO, Norvegija. — 1959 metais Norvegija jau bus apstatyta priešlėktuvinės apsaugos Amerikos gamybos Nike raketų baterijomis, pasakė gen. Motzfeld, Norvegijos aviacijos viršininkas.

Amerika aprūpins ir naikintuvus raketiniais ginklais (kaip "Sidewinder") kovoti su priešlėktuvais.

Karališko laivyno helikopteris nuleidžia vyrą prie skendantio srausminio lėktuvo, kuris nukrito Anglijo kanale, kad išgelbėtų lakūną D. Russell. Tačiau tas žygis nepasisekė ir Russell nuskendo.

PRANCŪZIJA KITĄ MĖNESĮ RINKS PARLAMENTĄ, GRUODĮ-PREZIDENTĄ

DE GAULLE NUMATĖS Į PREMJERUS SOCIALISTĄ MOLLET

PARYŽIUS. — Pirmojo parlamento rinkimai pagal naująją konstituciją bus praversti lapkričio mėnesį. Mėnesį vėliau elektorių kolegija išrinks 5-tosios respublikos pirmąjį prezidentą ir tada jis suras premjerą naujai vyriausybei sudaryti.

Paryžiaus sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad De Gaulle kandidatuos ir bus su didele balsų dauguma išrinktas prezidentu. Dėl kandidatų į premjerus girdėtis įvairių nuomonių, bet daugiausia išrinktas socialistų partijos generalinį sekretorių Guy Mollet.

Mollet išgelbėjęs šalį iš suirutės

Generolas De Gaulle, kad ir konservatyvus valstybininkas, visad jautęs simpatijų šiam nuosaikiam socialistui. Jis prikalbino Mollet į dabartinę vyriausybę vicepremieru ir tu narmino kairiąją visuomenę, kurioj ne tik komunistai, bet ir dalis radikalų socialistų su ekspremjeru Mendes-France priešaky, o taip pat ir socialistų, vadovaujant buvusiam užsienio reikalų ministeriui Christian Pineau, bandyta sudaryti "liaudies frontą" prieš "diktatorių" De Gaulle.

Pasirinkus Mollet premjeru, De Gaulle tikisi dar daugiau susilpninti opoziciją iš kairės, ir ne tik liaudy, bet ir parlamente, kur socialistai, atrodo, bus stipriausia partija. Beje, nei partijos, nei premjerai nebeturės naujojo respublikos ligišiolinės galios. Didžiausia jėga pagal naująją konstituciją bus suteikta respublikos prezidentui.

Ike patenkintas De Gaulle

Vienas iš pirmųjų laisvųjų šalių vadų, pasveikinusį De Gaulle už jo laimėjimą pereito sekmadienio referendumo dėl naujosios konstitucijos, buvo JAV prezidentas Eisenhoweris.

Trečiadienį, kalbėdamas su spaudos atstovais Washingtone, prez. Eisenhoweris vėl pakartojo savo pasitenkinimą De Gaulle pergale.

Vėliausios Žinios

— Chrysler korporacija ir automobilių darbininkų unija (UAW) pasirašė naują darbo sutartį. Liko susitarti su pačia didžiausia kompanija — General Motors.

— Atominių povandeninių laivų "Seawolf" išplaukiojo pasinėres 55 dienas be pertrankos ir vis dar laikosi po vandeniu.

— Prez. Eisenhoweris užtikrino, kad jis niekad neragins savo vyriausio padėjėjo Sherman Adams pasitraukti iš šios vietos. Adams nusprendęs pasitraukti savo noru.

— Sovietai pasiūlė atominių šalims, kai jų delegacijos susirinkus Genevoje spalio mėn., svarstyti atominių bombų bandymų uždraudimą visiems laikams. Amerika ir Anglija yra pairošusios pirmą svarstytį draudimą tiksliai vieneriems metams. Sovietai šiomis dienomis išsprogdino 2 branduolinių bombas, nors kovo mėn. žadėjo to nebedaryti, jei nuo bandymų atsistatytų Amerika su Anglija.

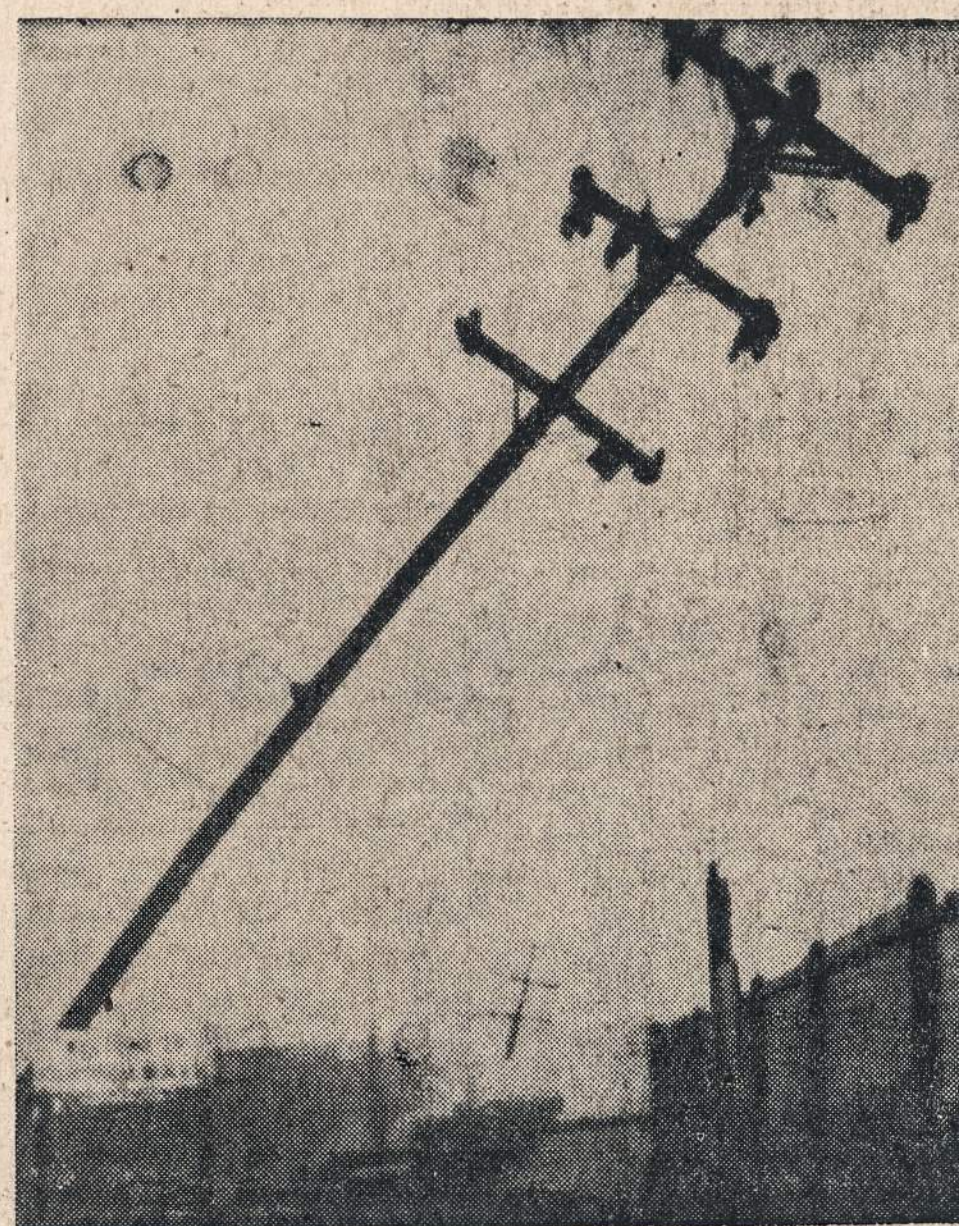
Prancūzija stiprina kovą su teroristais

Steigs koncentracijos stovyklas PARYŽIUS. — De Gaulle vyriausybė išleido pirmą "diktatorišką" įsaką kovai su Alžirijos teroristais pačioj Prancūzijoje. Jie daugiausia puola ir žudo policininkus.

Remiantis naujuoju įsakymu, bus steigiamos koncentracijos stovyklos, į kurias siųs arabus, įtariamus, kad jie remia teroristinius veiksmus Alžirijos sukilėlių valdžia.

Pirminkaujant De Gaulle, ministerių kabinetas trečiadienį priėmė tokius nutarimus: įrengti "specialias rezidencijas" teroristams ir įtariamiesiems, pavesti pagautuosius teroristus teisti karo teismui ir padidinti bausmės už ginklų gaminimą ir laikymą.

Nuostatai pradės veikti kitą pirmadienį po penktosios respublikos paskelbimo sekmdienį.

Uraganas "Helene" 100 mylių greičiu vėlu praužė šiaurės Karolinos pakraščius, nuversdamas telefonų ir elektros energijos laidus ir stulpus.

PREZIDENTAS KRITIKUOJA ČIANGĄ UŽ PAKRANČIŲ SALŲ GINKLAVIMĄ

EISENHOWERIS NORĖTŲ, KAD NACIONALISTINĖ KINIJA ATITRAUKTŲ KARINES PAJĖGAS NUO KINIJO KRANTŲ

WASHINGTONAS, D. C. — Trečiadienį prez. Eisenhoweris patikslino vakarykštį Dulles pareiškimą Formozos klausimu, kad Čiang Kai-šekui nebeliktų jokių abejonių apie vykstantį pakitimą Amerikos Tolumų Rytų, tiksliau Kinijos, politikoj.

Prez. Eisenhoweris kalbėjo spaudos konferencijoje, jog Quemoy, Matsu salos Kinijos pakrasty nėra svarbios Formozos gynbai. Nors jam dar ir neaišku, kad šių salų demilitarizavimas vestų Formozos krizėje prie visišmo primtinio sprendimo, bet nacionalistų kariuomenės atitraukimas iš tų salų Amerikos vyriausybės svarstomas kaip vienas iš būdų konfliktui su komunistine Kinija išspręsti.

Viena, ko Amerika negalinti daryti, tai pasiduoti grasiniams ir parodyti, kad ji traukiasi agresorių įbauginta.

Strategas Eisenhoweris sutiko su diplomatu Dulles išvedžiomais, kad Čiang Kai-šekas (taipgi strategas) elgtis neišmintingai, telkdamas į pakrančių salas tokias dideles karines jėgas. (Dulles salų ginklavimą pavadino kvailu žygiu).

"Popierinis liūtas" nuo Korėjos karo laiku
Komunistinė Kinija vadina Ameriką "popieriniu liūtu" nuo Korėjos karo. Šis karas buvo pirmas istorijoje, kurio Amerika nelaimėjo, nors jį kovojo ne viena, bet padedant 16 kitų valstybių.

Amerikos priešai su dideliu pasisekimu įrodinėja Azijos žmonėms, jog Kinijos "savonariai" pasirodė galingsni už Ameriką ir 15 jos sąjungininkų, nedalyvaujant kare "galingiausiais" valstybei — Sovietų Sąjungai.

Adlai liepia atiduoti salas
Prez. Eisenhoweris ir sekretorius Dulles, matyti, nebegali atlaikyti vidaus spaudimo. Demokratai partijos nusistatymas atiduoti komunistams Čiango salas Kinijos pakrasty yra visuotinis.

Vienas demokratų politikas po kito kritikavo vyriausybę už rizikavimą pasauliniu karu dėl tokių "menkniekių", kaip Quemoy, Matsu salų.
Antradienio vakarą Adlai Stevensonas, demokratų partijos vadovas, išdėstė oficialią nuomonę, kalbėdamas Los Angeles mieste. Jis pareikalavo atiduoti komunistams visas salas, išskyrus Formozą.

Formoza — Jungtinėm Tautom
Laikantis Stevensonos pareiškimo, demokratų politika yra tokia: Pirmą paliaubos, paskui nacionalistų kariuomenės atitraukimas iš Quemoy, Matsu salų; po to bendras Peipingo ir Formozos deklaravimas nesigriebti jėgos prieš viens kitą. Toliau Jungtinės Tautos ir suinteresuotos valstybės (komunistinė Kinija) praverstų balsavimą tarp Formozos gyventojų, kam jie nori priklausyti ir kaip valdytis.

— Pabaltijo miškininkų konferencija įvyko Taline. Ji svarstė ypač miškų sausinimo klausimus. Lietuvos miškų ūkio mokslinio tyrimo instituto duomenimis, nusauginus miškus gamamos papildomas medienos prieauglis. Per praėjusį penkmetį Lietuvoje esą nusauginta 20,000 ha miško. (E)

RICHARD R. RUMČIKAS
LIETUVIS SINCLAIR ALIEJAUS
ISVEŽIOTOJAS

3735 WEST 59th STREET CHICAGO 29, ILLINOIS

ANTI-RUST
Super-Elam
OILS

Pataria pirkti pas jį geriausią aliejų savo pečiams, furnisams ir įvairiems šildytuvams. Susidarykite reikalingas atsargas dabar, kad šalčius metu nebūtų rūpesčių. Jis parūpins pilną pečių ir furnisų aptarnavimą.

Telefonuokite šiandien: LU dlow 2-7150

\$500 iki \$1,500 nuolaidos naujiems 1958 m. automobiliams

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

Daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.
Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
U WILL LIKE US
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
SALES and SERVICE

4030 Archer Avenue Chicago, Illinois

Lietuvių didžiausia ir patikimiausia automobilių prekyba.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME IVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI.
Keisiojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SENTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1083

R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.
Arbo valandos: pirmadi. ir ketvirtadi. nuo 9 iki 8 val. vak.; antradi. ir penktadi. nuo 9 iki 5; trečiadi. uždaryta, o šeštadi. nuo 9 iki vidurdienio.

**NEPAPRASTAS
ISPRAVAVIMAS
DIDELES NUOLAIDOS**

įvairiausios rūšies pečių. Kas turi
gazo leidimą, tam mes geromis są-
lygomis parduosime UNIVERSAL,
SIEGLER, MOORE arba kitos ge-
ros gamybos gerą pečių. Pirkite
dabar ir apsirūpinkit visai žiemai.

Nuo \$86.00 ir aukščiau

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
Roosevelt Road Tel.: SEEley 3-4711

Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais
apmokėjimais, nuosimintis nuo 4 1/2 iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKŠTUS DIVIDENDUS.
INDELIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(i vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Antradi., Penktadi. ir Šeštadieni. 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadieni. uždaryta. Ketvirtadieni. 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

**Lietuvių Taupymo ir Skolinimo
Bendrovių Lygos Nariai**

kuriuose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00,
o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. GROvehill 6-7575 CHICAGO 36, ILLINOIS

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAFayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CLIFFside 4-0104 CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT TOWNhall 3-8131-2 CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET HAYmarket 1-2028 CHICAGO 8, ILLINOIS

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

V. ŠLIOPAS
Gimsta nauja Afrikos respublika
(Specialiai "Naujienoms" iš Conakry, Prancūzų Gvinėjos)

Tarybiniais reikalais prieš kelias dienas man teko lydeti Liberijos ministerį S. Borlandį ir Conakry miestą, esantį Prancūzų Gvinėjoje, vakarų Afrikos pakraštyje. Nuvykome tenai labai įdomiu laiku — nepriklausomybės išvakarėse.

Visoje prancūzų valdomoj teritorijoje rugsėjo 28 d. vyks rinkimai, kurių metu bus priimta arba atmeta gen. De Gaulle patiektoji naujoji konstitucija. Prancūzų Afrikos kolonijos, atrodė, sutiks su naująja konstitucija ir balsavimų būdu priims ją, tuo būdu pasiliks prancūzų globoje. Vienintelė tik Gvinėja yra pasiryžusi pasipriešinti, ir atsižadėjus prancūzų globos bei paramos, tapti nepriklausoma. Nujausdami šį Gvinėjos gyventojų nusistatymą, užsienio diplomatai iš įvairių apylinkinių valstybių (Ghanos, Liberijos, Nigerijos, Cote d'Ivoire, Portugalijos, Prancūzijos ir Anglijos) suvažiavo į Conakry stebėti rinkimus. Vienintelė tik USA neprisiuntė stebėtojų, nes Amerikos konsulas Dakare laikosi "Paryžiaus linijos" ir vis dar tik, kad Gvinėja liks prancūzų!

Rugsėjo pabaigoje vietiniai prancūzai tarnautojai bei biznierių pergyveno įtemptų nervų laikotarpį, nes nežinojo apie ateities likimą. Pereitą šeštadienį Gvinėjos prezidentas Sekou Toure su savo ministerių kabinetu sukvietė prancūzų valdininkus pasitarimui ir garantavo, kad po nepriklausomybės paskelbimo beveik visų užsieniečių bus palikti savo vietose, nes vietinių tarpe nėra pakankamai ištrėnuotų žmonių, kad galėtų tas pareigas perimti. Šis susirinkimas nuramino europiečius ir šiuo metu gyvenimas vėl vyksta įprastu tempu. Tarp afrikiečių ir europiečių jokio įtempimo bei nesupratimų nėra, vienintelis nepasitenkinimas yra jauciamas vietinių sluoksniuose, nes jie yra pasidalinę į dvi grupes: vienų už prancūzų konstituciją, kiti už pilną nepriklausomybę. Balsavimo metu nesitikima jokių riaušių, kaip kad prieš kelias dienas įvyko Dakare, bet kas žino — visko galima tikėtis.

Conakry miestas pilnas policijos ir plakatų, reikalaujančių nepriklausomybės. Visur matosi didžiulėmis raidėmis išrašyti "Vote non"; vadinasi, referendumo metu pataria balsuoti prieš konstituciją. Visuotinis nusistatymas yra atsimesti nuo prancūzų ir atrodyti, kad Gvinėjos nepriklausomybė yra tik dienų klausimas.

Prieš apleidžiant mums Conakry rugsėjo 20 d. prezidentas Sekou Toure vakarienių metu išdėstė mums pagrindus, kodėl Gvinėja, priešingai kitoms prancūzų kolonijoms, žada reikalauti nepriklausomybės:

1) Gvinėja yra kraštas turtingas geležies rūda, kavos ir gumos plantacijomis, koksito (iš kurio gaminamas aluminijus) klodais ir kitokiais žemės turtais. Šie turtais buvo prancūzų išvežami, ir tik mažas procentas pelno grąžinama į pačią Gvinėją. Ekonominį sumetimų dėl krašto greičiau praturtės būdamas nepriklausomas, negu prancūzų globoje.

2) Gvinėjos vietinių gyventojų bendras išsilavinimas yra aukštesnis, negu kitose prancūzų kolonijose, ir yra užtenkamai afrikiečių, kurie patys pajęgtų kraštą valdyti, su europiečių patarimu. Krašto gyventojai jau yra pribrendę prie nepriklausomybės.

3) Būdami nepriklausomi, jie tikisi, kad užsienio kapitalas įplauks į kraštą investavimo kelių greičiau, negu kad dabar yra vykdoma. Tikimasi Amerikos paskolos. Atsisukęs į mane, prezidentas tarė: "Aš tikiu, kad Jums mūsų nepriklausomybės troškimas yra gerai supran-

tamas, nes, būdamas lietuvis, gerai žinote, ką reiškia svetimųjų jungas. Kaip jūs lietuviai norite būti laisvi, taip ir mes, Gvinėjos gyventojai, to trokštame".

Kai apleidau Prancūzų Gvinėją, tai buvau visiškai įsitikinęs, kad sekančioji laisva nepriklausoma valstybė. Afrikoje bus čia su sostine Conakry miestu. Balsavimo metu dauguma gyventojų balsuos prieš prancūzų konstituciją ir bus nepriklausomi, jei bent prancūzai suklustų davinčius, ko niekas nesitikė. Liūdna buvo tik, kad U. S. A. per mažai kreipia dėmesio į šį taip svarbų Gvinėjos perversmą ir akiai seka "Paryžiaus liniją", nesistengdami realiai žiūrėti į faktus.

Apie kitas Afrikos įvairenybes parašysiu vėliau.

Šachmatai

Indianos pirmenybėse, įvykusiose š.m. rugsėjo 27 ir 28 dienomis Muncie, Ind., dalyvavo 32 žaidėjai iš įvairių valstybių. Iš Čikagos buvo nuvykę: meistras P. Tautvaišas, K. Jankauskas, V. Karpuska ir jaunas šachmatininkas Palčiauskas; be to keli šachmatininkai amerikiečiai. Nors negausus dalyvių skaičius, bet turnyras buvo stipraus sąsąto, nes be P. Tautvaišo, dar buvo Robert Byrns, JAV komandos narys, vengrų meistras Sedlaczek, broliai Albert ir Angelo Sandrinai (iš Čikagos), meistras Henin (taip pat čikagiškis), buvęs Bavarijos meistras Meyer, buvęs Illinois meistras Kimball Nedved ir kt.

Buvo 5 ratai, žaidimas vyko šveicarų sistema.

Pirmąją vietą laimėjo Rob. Byrns, surinkęs 4 1/2 taško; antrąją ir trečiąją vietą pasidalino Sedlaczek ir Meyer, surinkę po 4 tšk.; toliau seka Angelo ir Albert Sandrinai, Duval ir Nedved — po 3 1/2 t. Mūsų šachmatininkai — P. Tautvaiša, K. Jankauskas ir Palčiauskas — surinko po 3 taškus, V. Karpuska — 2 ir dar lietuvis šachmatininkas Makutėnas (Ind.) — 1 1/2 tšk.

Mūsų meistras P. Tautvaišas žaidė, matyti, truputį "per lengvai" ir nepateko į laimėjusių prizus eiles, o mūsų pirmininkas V. Karpuska, nors surinko tik 2 tšk., bet išplėšė lygiąsias iš Nedvedo, buvusio Illinois čempiono.

Angelo Sandrin, visada linkęs žaisti labai aštriai, atmetė Roberto Byrns pasiūlytas lygiąsias, nes turėjo kiek geresnę partiją, ir... prakišo, nustodamas šansų pirmajai ir antrajai vietai pasidalinti.

A. Z.

**• BUDRIKO RADIO •
• PROGRAMA •**

Ši vakarą nuo 6 iki 6:30 val. vak. iš stoties WHPC, 1450 kil. pasiklausykite Budriko radio programos. Girdėsite gražių lietuviškų dainų ir muzikos. Prie to dar bus mįslių kontestas, kuriame gali visi dalyvauti ir laimėti dovanas. Kita Budriko radio programa būna kas sekmdienį iš tos pačios stoties nuo 2:15 iki 3 val. su žymiais dainininkais. Klausykites.

Pranešėjas.

**"NAUJENAS" SKAITO VISU
SROVIU ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADUODA TEISINIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.**

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BALIUS

Puošnioje, pilnai aptarnaujamose Knickerbocker viešbučio Grand Ballroom salėje š. m. spalio mėn. 4 d. įvyks Akademinių Skautų Sąjūdžio rengiamas Rudens Lapų Balius.

Programą atlieka geriausias šių metų vokalistas St. BARANAUSKAS ir pianistas Antanas SMETONA.

Bilietai jau mažai bepalių. Įsigykite bilietus ir užsisakykite staliukus dar šiandien, telefonuokite: Danutei Bartuškaitei, YA 7-7403, arba Zitai Biliūnaitėi, BI 7-7483. Bilietus taip pat galima gauti sekanciose krautuvėse: Marquette Park: "MARGINUOSE", 2511 W. 69th St.; Brighton Parke: PENCYLOS KRAUTUVĖJE, 4501 So. Talman Ave.; Bridgeporte: J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE, 3322 S. Halsted St.; Cicero: STANGENBERGO KRAUTUVĖJE, 1447 So. 50th Ave. (Sk.).

—Pomirtinės dailininkų Kaminsko ir šlapelio Parodos atidarymas įvyks spalio 4 d. 5 val. vak. Jaunimo Namuose, 5600 So. Claremont Ave. Paroda tęsis iki spalio 19 d. Visi kviečiami atsilankyti. (Sk.).

**SUSIRINKIMU IR PARENGIMU
PRANEŠIMAI**

Chicago Lietuvos Kęstučio Pašalpos klubo mėnesinis narių susirinkimas įvyks penktadienį, spalio mėn. 3 d., 7 val. vak., Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. —Valdyba.

Krakiškių Draugiško klubo pirmas po vasaros atostogų mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 5 d., 1958 m., Club Maplewood (buv. Vainutas) svetainėje, 2 val. po pietų, kuriamė visi nariai būtinai prašomi dalyvauti.

MOTERŲ KLUBO PIKNIKAS
Brighton Parko Lietuvių Moterų klubas rengia pikniką sekmdienį, spalio 5 d. J. Leppos sode, 8200 So. Keen Ave. Pradžią 11 val. diena. Komiteta: Connie Budrik, Adelė Sankus ir Bernice Žemgulis stengsis, kad klubo paskutinis piknikas būtų linksmas ir patenkintų visus atsilankiusius. Šeiminingės parūpins keptų silių ir kitų skanumynų. Neatsilikis ir bufetas. Sokiams gros Ben Pavio orkestras. Bus gražių vertingų dovanų ir kitų įvairių pamarginimų. Tad kviečiame visus gausiai atsilankyti ir smagiai laiką praleisti.

—Valdyba ir Komiteta.

FRANK MISKUNAS
gyv. 1111 No. 18th Ave.,
Melrose Park, Ill.

Mirė 1958 m. rugsėjo 30 d., 9 val. ryto, sulaukęs 72 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: sesuo Tillie Yesulis; seserėčia Tillie Bulger ir gimniečiai: Ann Clein, Agne Clatt, Stella Raila, Ben Grynys, Nellie Kazlauskas, Veronica Whittle, gyv. Floridėje; Bess Leiter, gyv. Peoria, Ill., ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Bormann Funeral Home, prie 16-tos ir Lake St., Melrose Park, Ill.

Šeštadienį, spalio 4 diena, 9:30 valanda ryto, bus lydimas iš koplyčios į Sacred Heart bažnyčią, Melrose Park, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Mount Carmel kapinėse.

Visi a. a. Frank Miskūno giminės, draugai bei pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sesuo ir Giminės.
Tel.: Fullmore 4-0714.

**VIENŲ METŲ MIRTIES
ATMINIMAS**

JUOZAS PREIDIS
gyveno 304 — 161st St.
Calumet City, Ill.

Mirė spalio 3 diena, 1957 m. Ta negailestinga mirtis atsivėrė iš mūsų tarpo mylima vyra ir tėva. Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekaip nepamirštame.

Už jo sielą mes užprašėme šv. Mišias spalio 27 d., 8 val. ryto. Our Lady of Knock parapijos bažnyčioje, 163rd St. ir Prices Ave., Calumet City, Ill.

Maloniai prašome visus giminės, draugus ir pažįstamus kartu su mumis pasimelsti už a. a. Juozą Preidį sielą.

Nuliūdę:
Žmona Domicelė, dukterys Biruta Slickus ir jos šeima, Elsie Kavaliauskas ir jos šeima.

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama /
Vicas Pesaulio
Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams
ir Pagrabams.

3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GUŽAUSKŲ
SEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms,
Banketams, Laidotuviams,
Papušimams.

URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS
(PUTRIMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (Putrimentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

Koplyčios visose miesto dalyse.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMModore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YARDS 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: YARDS 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEEley 3-5711

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Buvęs prezidentas Hoover iškelia Amerikos turtų naudojimo klausimą

Belgijoje, Briuselyje, liepos 4 d. buvęs JAV prezidentas Hoover, kaip Amerikos specialus pasiuntinys Briuselio pasaulinei parodai savo kalboje pasinaudojo galimybe atitaisyti kai kurias klaidingas nuomones apie Amerikos turtus ir jų naudojimą. Kai kurie dalykai, pasakė jis, daugeliui iš klausytojų gali būti girdimi pirmą kartą. Viena iš blogiausiai suprastų "neteisingų legendų" liečia Amerikos bendrą ir individualinių turtų. Ši mitą p. Hoover apibūdino sekančiais žodžiais:

"Mes dažnai esame vaizduojami gyveną blogų žmonių kontrolėje, kurie išnaudoja mūsų ekonominį gyvenimą gigančių unijom ir didžiulėm korporacijom. Jos būk tai malą vargšų veidus ir išnaudoja kitas tautas".

Neigdamas šią "išgalvotą legendą", buvęs prezidentas pirmiausia nurodė, kad "mūsų įstatymai jau per 70 metų laikotarpį uždraudė trustų ir kartelių (cartels) egzistavimą", ir toliau tęsė:

"Yra mažai tautų, kurios taip uoliai išlaikė teisingos ir atviros kompeticijos pagrindus. Ši kompeticija paskatino mūsų industrijas pritaikyti kiekvieną darbo taupymo dalelę, o jas išugdyti yra daugiau kaip 5,000 industrinių mokslinių tyrinėjimų laboratorijų, kurios savo idėjas skleidžia visam pasauliui".

Toks mokslinis tyrinėjimas padėjo pakelti Amerikos produkciją, "kuri taip praplito, kad mus įgalino padėti palaiykėti žmonijos laisvę ir padėti vargo ir nelaimių ištiktoms tautoms". Hoover tada specifiškai nuordė Amerikos korporacijų svarbą sekančiais žodžiais:

"Kas liečia dideles korporacijas, jos priklauso milijonams mūsų žmonių. Jų didžiausia turi daugiau kaip 1,500,000 individualinių akcijų savininkų ir ne vienas iš jų neturi daugiau kaip vieną trisdešimtą korporacijos nuosimti".

Toliau nukrypdamas į individualinius turtus, p. Hoover taip kalbėjo: "Bet kokia su-

Kas skaito "Naujienas" —
Tiktai tiesą jose ras.

reguluota laisva ekonominė sistema leidžia žmonėms su išimtiniais gabumais ar laime susikrauti didelius turtus. Mes turim kelis šimtus tokių žmonių. Tačiau mūsų palaipsniui nustatytą mokesčiai sudaro 90% jų kasmetinių įnašų, o 77% jų nuosavybių, savininkams mirus, yra mokesčių įstaigų perimami. Tokiu būdu dauguma iš šių didelių individualinių turtų pamažu nyksta".

Toliau, yra klaidinga manyti, jog šie anksčiau egzistavę turtai buvo naudojami prieš viešą gerovę ir pagal Hoover žodžius:

"... šie dideli turtai buvo labai svarbūs kitoms tautoms. Iš jų atėjo mūsų didžiosios auklėjimo ir mokslo institucijos, kurių naudingi darbai buvo jaujami žmonių visame pasaulyje. Viena iš šių institucijų per organizuotus mokslinius tyrimus ir pasaulinio masto pritaikymą praktiškai eliminavo geltonąjį drugi iš viso pasaulio".

Institucija, kurią Hoover savo kalboje palietė yra Rockefellerio Fondas. Tačiau Rockefellerio yra tik vienas iš daugelio Amerikos fondų, — apskaičiuojama, kad tokių fondų yra daugiau kaip 4,500.

Taigi, taip yra naudojami Amerikos turtai. Dėl jų dydžio vienas asmuo ar žmonių grupė negali turėti didelės korporacijos. Todėl jų savininkystė turi dalyvauti daugelis akcininkų. Kas dėl individualinių turtų, šie negali būti perduodami iš generacijos į generaciją. Net jeigu savininkas ir norėtų, mokesčių įstatymai to jam neleis. Todėl ir šie pinigai pasidaro bendru turtu.

Herbert Hoover savo kalboje pateikė kelis faktus, neigiančius mitus, neteisingas legendas ir blogai suprastas sąvokas apie Amerikos ekonomiką. Tokios blogai suprastos sąvokos kliudo Amerikos pastangoms sustiprinti platesnį susipratimą su užjūrio kraštais. Atitaisyti šias neteisingas prielaidas yra mūsų prievolė, o ypač tu, kurie susirašinėja su giminėmis ir draugais užsieniuose. Laiškai yra labai gera priemonė išaiškinti kai kuriuos Amerikos gyvenimo aspektus, kurie dažnai yra kitų žmonių nesuprasti.

Common Council

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO 29, ILLINOIS

Mr. J. Pakel, Jr.
Vice President

Mr. John Pakel
President

Mr. John Gregg
Vice President

Miss E. A. Pakel
Secretary

Judge A. Wells
Director

Mr. Ralph Pustis
Director

Illinois gubernatorius Stratton spalio mėnesį paskelbė taupymo mėnesio. Šios proklamacijos proga Chicago Savings & Loan Bendrovė visą spalio mėnesį vaišins į mūsų įstaigą atvykusius žmones skania kava, lie-tuviškais sūriais ir kitais skanumynais. Kviečiame visus atvykti į vieną įdomiausių lietuvių vedamų finansinių įstaigų Amerikoje.

CHICAGO SAVINGS & Loan Bendrovės namas ir visi jame esantieji įrengimai specialiai užsakyti ir įtaisyti vien tik tai taupytojų ir skolintojų patogumui. CHICAGO SAVINGS, turinti pačias naujausias priemones greitesniam ir malonesniam patarnavimui, yra viena moderniausių ir gražiausių įstaigų visoje Illinois valstybėje.

CHICAGO SAVINGS turtas jau viršija 28,000,000.00 dolerių. Per pirmus šiu metų 9 mėnesius mūsų turtas paaugo daugiau negu 6 milijonais dolerių. Per tą patį laiką paskolinom namams statyti daugiau 8 milijonų dolerių. Kaip matote, CHICAGO SAVINGS, dabartinėje klasėje, yra viena smarkiausiai augančių taupymo bendrovių.

Jūs, pasidėję savo santaupas pas mus, gausite ne tik aukštą dividendą, iki \$10,000.00 apdraustą indelių saugumą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti. Kviečiame taupyti pas mus. Užsikite Taupymo Savaitės proga.

JOHN PAKEL, SR. Prezidentas.

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISU LIETUVISKU KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**

APDRAUSTAS IS TOLI IR ARTI

(Nauji dideli trokštai - Naujausi kraustymo įrankiai - Tiesų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas)

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

NOW AT OGDEN STOKER

Coleman GAS WALL HEATERS

double circulation of warm air

NEW ECONOMIZER
delivers up to 10% more heat; saves fuel, too!

NEW DIRECTIONAIR BLOWER
with automatic controls circulates twice as much warm air. Quiet, powerful, adjustable for 3 speeds.

IDEAL for small homes, apartments, upstairs or basement rooms.

EASILY INSTALLED. They fit into the wall, use no room space.

GREATER WARM AIR CIRCULATION, warmer floors, too, yours at low cost with these new Wall Heaters. 6 models, adaptable to many different home heating conditions. Popular prices, FHA terms.

Minor and controls optional.

COME
IN
TODAY

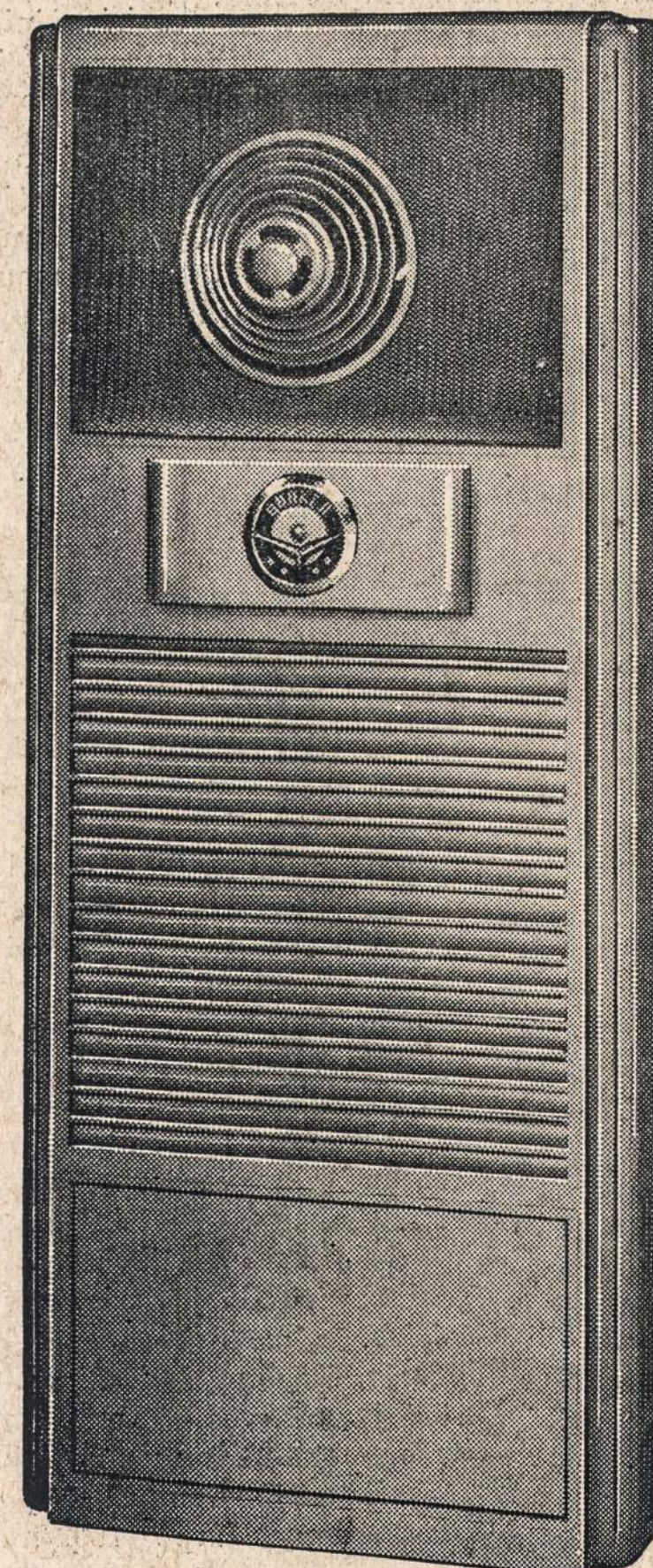
EASY
TERMS

CORNELL STOVE AND SUPPLY CO.

1904 West 51 St.

Call HEmlock 4-2541

For free information

Model WCVA-408
40,000 BTU

Quaker Decorator
Cool Cabinet

Budriko krautuvės

46 m. gyvavimo sukakties proga žemiausios kainos, dovanos pirkėjams, lengvi išmokėjimai.

Geriausių Amerikos ir Europos fabrikų prekės. Sutaupysite trečdaliį ir daugiau. Sirdingai kviečiame atsilankyti ir apžiūrėti mūsų naujas prekes.

J. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Jeį reikia pataisyti TV— skambinkite Calumet 5-7237.

Krautuvė atdara sekmadieniais nuo 12 val. dienos iki 5 val. popiet, pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 v. vak.

Budriko 2 radijo programos iš WHFC, 1450 kil. radijo stoties sekmadieniais 2:15 popiet, ketvirt. nuo 6:00 iki 6:30 valandos vakaro.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SIUNTINIAI

Jūsų lietuvių bendrovė jau 10 METŲ kaip siunčia Europon bei LIETUVON siuntinius. TUKSTANČIAI patenkinti siuntėjų liudija apie bendrovės tinkamą, sąžiningą patarnavimą. Prašykite visokių informacijų katalogų.

Overseas Cargo Co.
2633 WEST 39th PLACE
CHICAGO 32, ILL.
Tel.: LA 3-2840

S. P. JUODVALKIS, vedėjas.

MŪSŲ SKYRIAI:
1520 N. ROCKTON AVENUE
Rockford, Illinois
1326 CENTER STREET
Racine, Wisconsin
Tel.: ME 7-3339

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A. TVERAS
Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REmpublic 7-1941

New Life Delicatessen
Namių gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išsijusime į Lietuvą ir kitus kraštus Jūsų atneštus siuntinius. Galite ir pas mus nusipirkti įvairių medžiagų ir kitų prekių žemesnėmis kainomis, negu kitur. O taip pat siunčiame per Angliją Jūsų užsakytus siuntinius ir ypač pigiai vaistus. Greitas, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas daugeliui žinomoj PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LA 3-2021.

Liusės suknelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)
A. Kavaliauskas

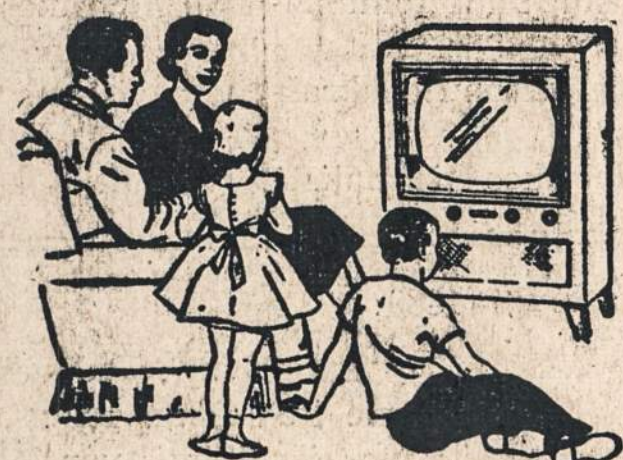
LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muziko V. Jančio vadovaujamas. Jaunimas ir senimas kviečiami praleisti savaitgalio vakarus prie šokių muzikos.
3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

Be Krėvės raštų lietuvių literatūra būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jūs geriau suprastite perskaitę Chicago Lietuvių Literatūros Draugijos leidinį kaina \$1.00. Leidinį užsisakykite Vincas Krėvė-Mickevičius. Jo šiuo adresu:

NAUJENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—THURSDAY, OCTOBER 2, 1958

Taupykite savo šeimos saugumui

Mūsų apdraustos taupymo sąskaitos sudaro idealias atsargas šeimai aprūpinti. Tų sąskaitų doleris visada vertas šimto centų, jos nesvyruoja, neprąžūva, joms negresia pavojus, iš jų gaunamas didesnis už vidutinį pelnas. Galite čia atidaryti sąskaitą bet kuria jums tinkama suma.

Indėliai yra apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje	
metams	\$13.00
pusei metų	7.00
trims mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50
Kitose JAV vietose ir Kanadoje	
metams	\$11.00
pusei metų	6.00
trims mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25
Užsienioose	
metams	\$14.00
pusei metų	7.00
vienam mėn.	1.50
Naujienuos eina kasdien, šakiranti sekmdienius. Leidžia Naujienu Ben-drovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmdienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.	

Chiang žada tik gintis

Chiang Kai-shek, Kinų Respublikos prezidentas, pareiškė Amerikos spaudos atstovams, kad jisai gina Quemoy ir Matsu salas nuo komunistų ne su tikslu panaudoti jas įsiveržimui į Kinijos sausumą, o tik norėdamas apsaugoti 130,000 kareivių ir civilinių gyventojų tose salose. Jisai prašė spaudos korespondentus painformuoti apie šią jo nusistatymą Amerikos publika.

Tautinės Kinijos vadas sakė, kad jisai anaipol nesirengia pradėti puolimo žygi prieš Peipingo režimą ir tuo būdu įvelti į karą su Kinijos komunistais Jungtines Amerikos Valstybes. Jisai įtikinėjo spaudos atstovus, kad jisai nepraso Amerikos pagalbos nė Quemoy bei Matsu salose; jisai pajėgsias apginti jas savo jėgomis, jei tik JAV duos jam ginklų ir amunicijos, kaip kad davė iki šiol.

Šituos pareiškimus Chiang Kai-shekas padarė, matyt, prašomas Washingtono, nes daugelis kritikuoja Eisenhowerio administraciją už tai, kad ji, reimdama Chiang Kai-sheką, rizikuoja būti jo įpainiota į karą su Kinijos komunistais ir Sovietų Sąjunga. Tautinės Kinijos vadas bandė atimti pagrindą šitam priekaištui. Bet jam pasisekė tik iš dalies.

Amerikos laikraščiai dar vis nepaliauja barę prez. Eisenhowerį ir valstybės sekretorių Dullesą, kam juodu leido Chiang Kai-shekui įmanevruoti JAV į tokią rizikingą padėtį. Šitie priekaištai Washingtonui, deja, drąsina agresorius. Bet jie nutils tikslai tuo atveju, jei Chiang Kai-shekas iš tiesų parodys sugebėjimą apginti pakraščių salas be Amerikos kareivių pagalbos.

Komunistai 1949 m. buvo įsiveržę į Quemoy salą, bet Chiang Kai-sheko kariuomenė juos sumušė ir išvyjo.

Kiprui siūlo nepriklausomybę

Kipro salai, kurią valdo britai, premjeras Macmillan pasiūlė nepriklausomybę. Kipriečių graikų vadas arkivyskupas Makarios, kuris dabar gyvena tremtyje, pranešė britų premjerui, kad graikai jo pasiūlymą priima.

Graikijos premjeras Karamanlis pareiškė, kad Graikijai taip pat būtų priimtina Kipro nepriklausomybė, kaip tinkamas būdas tos salos likimui išspręsti.

Didelė dauguma Kipro gyventojų — apie 80 nuoš. — yra graikai. Jau keli metai, kai jie kovoja su ginklų rankose, reikalaujanti, kad sala būtų įjungta į Graikiją, ir jų reikalavimą remia Graikijos valdžia. Bet tam yra priešinga stipri turkų mažuma Kipro saloje. Turkai, kurie yra musulmonų tikybos, nori geriau būti Britanijos valdžioje, negu Graikijos. Turkijos valdžia griežtai protestuoja prieš graikų sumanymą paversti Kiprą Graikijos dalim.

Britai, matyt, tikisi, kad su nepriklausomu Kipru jie galėtų susitarti dėl savo karinės bazės, kuri yra įteigta toje saloje. Anąmet, kai britai sutiko pasitraukti iš Suez Kanalo srities, jie perkėlė savo karinius įrengimus į Kipro pajūrį. Todėl jie nieku būdu nenorėjo sutikti, kad Kipras patektų Graikijos valdžion. Tačiau numalšinti maistininkus saloje jie iki šiol negalėjo.

Suteikus Kiprui nepriklausomybę, Kipro gyventojai, gal būt, nurimtų.

Apžvalga

GERIAU, ESA, TYLĖTI

Dalis Lietuvos inteligentų, šiandien gyvenančių Amerikoje ar kuriame kitame laisvame krašte, per pirmąjį bolševikmetį stengėsi okupantui įtikti. Kurie žino, kaip tie "kolaborantai" elgėsi, juos už tai "akėja" privačiuose pasikalbėjimuose, kartais ir spaudoje, nors nevisada juos įvardindami. Jiems, žinoma, tai nemalonu, ir kai kurie bando atsikirsti; kiti tyli.

Kas yra geriau: viešai teisintis, ar tylėti?

Šitą klausimą pastatė Brooklyn "Darbininkas". Pastebėjęs "Naujienuose" Antano Rūko pasiaiškinimą, kad jisai rašęs poemą "Mes su Stalinu į saulę", okupanto "paragintai", nes neturėjęs drąsos ("heroizmo") jo valiai pasipriešinti. — Brooklyn laikraštis sako, kad Antanas Rūkas geriau būtų tylėjęs, kadangi,

"Save teisindamas, autorius paskelbė netiesioginę apologiją oportunistui ir nuosmukiui".

"Darbininkas" randa dvi klaidas Rūko pasiaiškime. Viena klaida "istorinė", kai autorius mėginąs sudaryti įspūdį, jog pirmosios okupacijos metu Lietuvos žmonės taip (lengvai) pasidavė "paraginimams"; atsparumui okupantams buvęs daug didesnis, negu tektų spręsti iš Rūko straipsnio. Antra klaida esanti "principinė", nes sakyti, kad aš nesu apsigimęs herojum ir derinuosi prie daugumos, kurioje gyvenu, tai — "buržuazinio oportunizmo kelias".

Tačiau reikėtų gal pažvelgti ir į kitą medalio pusę. Viešas prisipažinimas ir pasiaiškinimas juk irgi reikalauja tam tikros porcijos heroizmo.

Iš kitos pusės, Antanas Rūkas minėjo, kad jo poemai parašė muziką vienas žinomas darbuotojas muzikos srityje, šiandien gyvenąs Amerikoje. Bet jisai tyli. Be to, esama pedagogų ir net profesorų, kurie dėstė "leninizmą, stalinizmą" pagal sovietų vadovėlius gimnazijose ir Vytauto Didžiojo universitete, o

dabar jie moko patriotizmo lietuvių studentus Amerikoje. Bet apie savo probolševikinę veiklą okupuotoje Lietuvoje jie tyli. Argi jų tyla "geresnė byla", negu viešas Rūko pasiaiškinimas?

Nebūtų reikalo apie Rūko pasiaiškinimą kalbėti, jeigu "Darbininkas" nebūtų parėmęs savo kritišką pastabą "principu". Principas nepivalo būti vienpusiškas.

BALSAVIMAS KOJOMIS

Senovės Romoje būdavo balsuojama trejojai: "gyvu balsu" (viva voce), šaukiant "Taip" arba "Ne"; metant į urną juodus arba baltus kauliukus; ir einant tiems susirinkimo dalyviams, kurie pasiūlymui pritaria, į vieną aikštės šoną, o pasiūlymui nepritarantiems einant į kitą šoną.

Pastarasis balsavimo būdas buvo populiariai vadinamas balsavimu "kojomis" (pedibus).

Atsiminę šitą romėnų balsavimo metodą, bolševikų vadas kartą samojingai pakritikavo Rusijos caro valdžią. Jisai sakė, kad caro valdžia neleidžia žmonėms laisvais rinkimais pareikšti savo valią, bet ji vistik negali paslėpti fakto, kad žmonės jos neapkenčia: geriausieji Rusijos visuomenės veikėjai, rašytojai ir idealistai bėga iš Rusijos ir apsigyvena užsienioose. Rusijos tremtiniai, bėgantieji į svetimus kraštus, esą žmonės, kurie "balsuoja kojomis".

Leninas. tada ne sapnuotė nespavono, kad šis jo argumentas galės būti atkreiptas prieš komunizmą, kurį sukūrė jisai ir jo įpėdiniai. Nuo Antrojo Pasaulinio karo iki dabar pabėgo iš Sovietų Rusijos ir kitų komunistinių šalių ne šimtai, o milijonai žmonių. Neturėdami teisės laisvai balsuoti savo šalyse, jie "balsavo kojomis".

Masinis žmonių bėgimas iš komunistų imperijos nepasiliauja ir dabar: bėga vengrai, bėga rytiniai vokiečiai, bėga šiaurės vietnamiečiai, bėga kinai į britų koloniją Hong Kong. Bet tik labai labai retai, vienas kitas asmuo apleidžia

WHEREAS, Illinois savings and loan associations have total resources approaching \$5 billion, and for the fourth consecutive year have advanced funds of more than \$1 billion for building, buying and remodeling of homes, which record is made possible by over \$4 billion of savings held by over 2 million citizens, and

WHEREAS, Illinois savings and loan associations constitute an important segment of the financial and business activities of our State, contributing to family pride and enhanced living conditions in some 600,000 homes, benefiting suppliers of materials for home building and furnishing, providing employment, creating tax sources for schools, parks and municipal improvements, and

WHEREAS, Illinois savings and loan associations, through their organization, the Illinois Savings and Loan League, are joining financial institutions throughout the nation during the month of October in calling attention to the need for thrift and the desirability of home ownership and using the slogan "Save and Build—It's Your Future".

NOW, THEREFORE, I, William G. Stratton, Governor of the State of Illinois, do hereby proclaim the month of October, of the present year, as SAVINGS AND LOAN MONTH throughout Illinois, and request the appropriate observance of the period.

In Witness Whereof, I have hereunto set my hand and caused the Great Seal of the State of Illinois to be affixed.

Charles F. Carpenter
SECRETARY OF STATE

Done at the Capitol in the City of Springfield, this 15th day of September, in the Year of Our Lord one thousand nine hundred and Fifty-eight, and of the State of Illinois the one hundred and Fortieth.

William G. Stratton
GOVERNOR

laisvąjį pasaulį ir bėga į ko- kad Formozoj rado prieglauda daugiau, kaip milijonas kinų, pabėgusių nuo komunizmo. Šiandien visį kalbą apie Formozą, svarstydamai klausimą, ar ji turi būti atiduota Peipingo valdžiai. Bet beveik niekas nepagalvoja apie tai, Marguerite Higgins rašo, kas atsitiko prieš trejus metus, kai Amerikos valdžia prikalbino tautinę Kiniją atiduoti komunistams pakraščių salas Tachen: (Tęsinys 6-me pusl.)

KSAYERAS KAUNAS

VARDAN TOS LIETUVOS

II dalis

VINCO KUDIRKOS DARBAI

9.

9) Pridėckas (priedas — K.K.) prie kalendoriaus. Čia parodyta, kaip persekioja lietuviškas knygas, kaip reikia elgtis, užklupus policijai kratyti, kokius žmones reikia rinkti į valstiaus vyriausybę, kokią naudą atneša maskoliškos škalos. Visas pridėckas yra geras, nepalygintinai geresnis ir naudingesnis už patį kalendorių. Tik susimildami, pertaisykite, kam pridera, ant 56 p. 3 e. n. v. žodį mokslinius ant maskoliškus (tur būt iš pripratimo prisikabinę prie mokslo).

Šitas kalendorius daro įspūdį skilandžio, prikimo "Apžvalga", nes daug straipsnių tiesiog perspausdinta iš minto laikraščio. Jeigu parengtoji kalendoriaus ir labai paranku buvo dėl greitesnio atlikimo darbo atkarti straipsnius, jau sykį kur nors spausdintus, tai pridėrejo parinkti tokius, kurių pakartojimas tikrai reikalingas.

Da norėčiau žinoti: 1) ką reiškia "ant metų" Viešpaties nuo Kristaus užgimimo? — ar ne dvi yvairias esybes?

ir 2) prie ko pritaikintas žodis "turenčiam" (savyje 365 dienas)?

Šios dvejų metų kalendorių kritikos duoda neblogą Lietuvos švėtetų palyginimą, kuriam pasiaiškinimui nereikalingi.

Kudirka laukė, kad iš paties kaimo kiltų naujos švėtetimo jėgos ir veikėjai. Todėl labai vertino ir gerbė inteligentus, kurie dirbo kaimo gerovei ir susipratimui ugdyti. Ir dr. K. Grinius sumini vieną tokių kaimų veikėjų — Petrą Markuzą, kilusį iš Slavikų, Maskvos universiteto filologijos kandidata, kuris rašinėjo į laikraščius Svarumo slapyvardė. Kudirkos satyroje "Virsininkai" jis įamžintas kaip Svarūnas ir prieš kurį valstiaus raštininkai intriguoja ir trukdo jo išrinkimą į vaitus-virsininkus.

Deja, šis daug žadantis inteligentas numirė jaunas, vos 45 metų amžiaus — taip dažna nelaimė mūsų istorijoje.

Kudirka jo atminimui parašė trumpą pamėginimą "Varpe" 1892 m. nr. 7:

Per šeštesis šių metų netikėtai numirė Sakiuose, Suv. rėd., kitas Lietuvos, Petras Markuza, pergyvenęs 45 metus. Išbaigęs Maskvos universitete filologijos skyrių, buvo mokintojo ir užveiktojo vienoje Siberijos gimnazijoje. Perleides ilgus metus toli nuo savųjų, parvažiavo atlankyti Lietuvą. Išvydęs kai-

mynus ir pažįstamus, pasizvalges ant žalių pievų, vyšnių sodelių, išgirdęs čiučbėjimą Lietuvos paukščių ir skambėjimą savo prigimtos kalbos... daugiau į Siberiją negrįžo, nors tenai jam buvo pažadėta augštesnė vieta ir didesnė alga. Iš pradžių maldaavo pratesti uoliosą (atostogas — K.K.), o paskui tiesiog nurašė savo vyriausybę, kad visai neatvažiuos, atsisakė nuo vietos ir, žinoma, algos. Tai ne taip, kaip nekuri Lietuvių, ką del didesnės algos patys palieta savo kraštą. Pasilikęs Lietuvoje, P. M. turėjo daug vargo nukęsti ir kentė jį iki pat myriui, nes vietą katalikui sunku buvo gauti, o jeigu kur pabandė užsikabinti, tai tuojaus atsirado neteisingi skundai ir persekiojimai: bangu buvo ir vyriausybė pavietinei ir visokiems plėšikams urednikams turėti tarpe savęs žmogų apšviestą ir teisingą, kuris išsyk suprastų visas šunyles ir jas svietui apreiškų, gindamas savuosius. Niekad vienok ant vargo nesiskųsdavo ir tik tardavo: geriau kęsti vargą tarp savųjų, ne kaip svetimoje šalyje pamazti mirti iš išilgimo savo krašto. Nabašnikas gerai pažinojo lietuvišką kalbą (mokino lietuviškai Fortunatovą Maskvoje), buvo rinkėju lietuvišų dainų, pasakų, mįslių ir t.t., o prie to viso gabus prie vi-

sokių pramonystės dalykų. Paliko daug rankraščių — tur būt šis-tas pateko ir į spaustuvę. Ar negalėtų kas išgelbėti tuos rankraščius nuo pražuvimo?

Kova prieš skundėjus

Kas yra kovojes už laisvę, gerai žino, kiek žalos gali padaryti išdavikai ir ypatingai tuo atveju, kai kraštas svetimųjų pavergtas. Jei galima apsaugot nuo valdžios agentų, tai daug sunkiau paslėpti veiklą nuo kaimynų. Savi žmonės iskundžia norėdami pasidžiaugti kito nelaime, iš keršto, iš fanatizmo, arba tiesiog papirkti. Išdavikai ir provokatoriai dažnai sunaikina vos pradėtą darbą.

Labai aktualus reikalas tautą sąmoninti vergijos metais. Nepriklausomybės metais mažai buvo krepiama dėsio ir solidarumo ugdymą. Iskundinėjimai valdžiai buvo net skatinami. Vėliau krito daug nekaltų aukų nuo skundikų ir kerštininkų karo metais. Žiaurus skundikų darbas tęsėsi kaip tradicija net trejties metais Vokietijoje. Pasitaikė, kad net universitetą baigę asmenys rašė skundus prieš kolegas ir trukdė jų emigraciją, visai nemimint kitokių intrigu.

Todėl labai verta peržvelgti, ką rašė apie tokius asmenis V. Kudirka, kuris kiekvieno atveju mokėjo pasakyti taikly žodį. Pradžiai imkime iš Varpo nr. 10,

1889:

"Sungalvių", danešančių policijai apie lietuviškus raštus, turime daugelį. Juos išnaikinti vargiai galėsime, vienok apmalšinti šiek tiek, man rodos, galima. Atsargumas, jeigu jis nebūtų pas mus tuščiu žodžiu, gana pagelbėtų tame dalyke. Vienok ant jo užsikėti negalime. Nepagelbės nė nubaudimas sugauto "sungalvio", nes tokiu būdu iš vienos bėdos gali įpulti į kitą. Vienok galime pasielgti su "sungalviais" taip, kad jie ir pajustų ir negalėtų apskūsti: reikia stengtis išskirti juos visai iš draugijos. Jeigu "sungalvis" yra gaspadoriumi, tegul neina pas jį šeimyną, tegul kaimynai nepriima jo pas save, neina jam į talką ir šalinasi nuo jo visuomenę; jeigu jis darbininkas tegul jo niekas nepriima į darbą; jeigu jis prekėjas — tegul nieks nuo jo nieko neperka; jeigu jis amatininkas — tegul nieks jam neduoda darbo; jeigu jis jaunikis — tegul jaunūmenė nepriima jo į bendrystę ir t.t.

Gyvuolis žemesnis apsielgia atvirai: pats pyksta, pats ir ginasi, o jeigu silpnėsnis, tai pasitraukia, nors ir labai būty nuskriaustas. Žmogus pasielgia kitaip: dūksta juokdamasis, kanda būčiuodamas, o negalėdamas įveikti savo

EUROPOS FEDERACIJOS PLANAI

Amsterdame, Olandijoje, liepos 12-13 dienomis buvo susi-
važiavę į konferenciją Vidurio
ir Rytų Europos Socialistų Sa-
jungos atstovai.

Konferencija išsklaidė kelių
pranešimų, apsvaistė juos ir
priėmė atitinkamas rezolucijas
paciais aktualiausiais bėgimai-
siais ir ateities klausimais.

Be pačių Sąjungos atstovų,
konferencijoje dalyvavo kaip
svečiai ir sveikino ją Vokietijos
Socialdemokratų Partijos atsto-
vas ir Europos Tarybos narys
E. Paul, Olandų Darbo Partijos
pirmininkas Evert Vermeer, vi-
cepirmininkas ir Europos Tary-
bos narys Hein Vos, Europos
Tarybos narys F. Gaedhart ir
J. de Kadt.

Už jungtinę Rytų Europą

Tai buvo lenkų socialistų at-
stovo Feliks Gross pranešimas.
Gross savo pranešime pažymė-
jo, kad ilgai už nepriklausomy-
bės kovojusios ir po pirmojo pa-
saulinio karo jos pasiekusios Vi-
durio ir Rytų Europos tautos
neilgai tuo džiaugėsi, nors ne-
priklausomybės metais daug pa-
siekė visose srityse. Žiaurus ne-
priklausomybės netekimo fak-
tas tuos kraštus verčia rūpintis
surasti tokį aukštesnės politinės
organizacijos tipą, kuris nepa-
liktų mažesniųjų kraštų išsi-
sklaidžiusių kas sau. Tokia nau-
ja forma būtų federacija. Tokia
dabar pavergtųjų tautų federa-
cija būtų sveika pačioms toms
tautoms, o tai kartu būtų til-
tas, skiriamas savo interesų nesu-
derinančius didžiulius.

Maždaug tokių pat vienybės
minčių vedamas rumūnas Ser-
ban Voinea darė pranešimą apie
Rytų Europos regionalinį
jungimąsi.

Tokios mintys nebe šiandien
yra kilusios Balkanų kraštuose.
Rumūnijos socialistai Balkanų
kraštų apjungimo klausimą
kėlė tuoj po I pasaulinio karo.
Anuomet norėta tuo atsikratyti
nuolatinių tarpusavio peštynių
tarp Balkanų pusiasalio tautų.
Vėliau tokios mintys kiek kei-
tėsi, kaip ir galimosios federa-
cijos tikslai. Atrodė, kad ge-
riau gal verta federuotiš Duno-
jaus kraštams, turintiems bend-
rų ūkinių reikalų, bet Vengrija
buvo nepatenkinta jos teritorij-
nos apkarpymu ir nenorėjo gi-
rėti apie federaciją. Ilgainiui
vis dėlto trys kraštai — Rumu-
nija, Jugoslavija ir Čekoslovakija
— buvo sudariusios savo ma-
žąją sąjungą gynybos reikalui.
Prieš II pasaulinį karą sąjungon
suejo Rumunija, Jugoslavija,
Graikija ir Turkija, bet tos są-
jungos vis buvo nepilnos ir prie-
kė nors nukreiptos (pirmoji
prieš Vengriją, antroji prieš
Bulgariją). Vėliau bet kokie me-
ginimai federuotiš sutikdavo
Rusijos pasipriešinimą.

Kai dėl rumūnų socialdemo-
kratų, tai atėičiai jie trokštų,
idant jų kraštas būtų juo toliau
nuo Rusijos ir juo glaudesniuose
ryšiuose su Vidurio Europa,
ypač su Dunojaus kraštais.
Balkanų vienybės klausimą
atskirai dar nagrinėjo jugoslavų
socialdemokratų atstovas Dr.
Zivko Topalović, pažymėjęs, kad
R. Europos tautos jungia prie-
šinimasis komunizmui ir jo dik-
tatoriniam valdymui. Ta vie-
nybė neturėtų būti laikina, nes
ji yra būtina saugumo sąlyga
ir priemonė plėsti savo kultūri-

niam ir tautiniam augimui. Tie
kraštai pagaliau skiriasi iš Ry-
tų ir Vakarų, ir jiems teks kaip
grupei bendrauti su vienais ir
kitais, kuriant savo ateitį. Tautų
bendruomenėi taip pat pra-
vartu turėti specialius susigrū-
pavimus, paremtus geografiniu,
ekonominiu interesu ir gyven-
tojų sudėties pagrindu. Todėl
jis siūlo Balkanų tautose kovoti
prieš šovinizmą, kad demokra-
tinių pajėgų būtų laimėta kova
prieš komunizmą, o paskui už
Dunojaus ir Balkanų srities iš-
gainingą federaciją.

Pabaltijo kraštų įsijungimą į
jungtinę Europos ekonominę
gyvenimą palietė savo praneši-
me lietuvių socialdemokratų at-
stovas Jonas Glemža, pažymė-
damas, kad Pabaltijo kraštų są-
jungos klausimas buvo keliamas
ne vien tik iš politinio, bet
ir iš ekonominio požiūrio. Dėl
ateities keliamą įvairių klau-
simų: Pabaltijo Federacija, Inter-
mariumas, Balto-Skandinavijos
Sąjunga. Tai vis ieškojimai, kū-
riuo būdu regionais įsijungti į
vienybę siekiančią Europą. Ga-
lutinai tai nustatys pačios tau-
tos, bet to įsijungimo būtų du
būdai: kiekvienas kraštas atski-
rai, arba visu Pabaltijo kraštų
bloku (antrasis būdas sudėtin-
gesnis).

Toliau pranešėjas skaitmeni-
mis pavaizdavo, koks būtų Pa-
baltijo kraštų įnašas į Europos
bendruomenę. Visi trys kraštai
turi daug bendrumų, ypač žem-
ės ūkio srityje. Sovietai, žiū-
redami savo interesų, skiria
tiems kraštams specialius prae-
monius uždavinius. Skaitme-
nėmis pranešėjas pavaizduoja
taip pat ir Pabaltijo kraštų ga-
limybės prekiauti su Europa.
Aptaręs kelius į Europą, mažų
jų kraštų svorį, sovietų pastan-
gas jau dabar, sakysim, Lietu-
vą bandyti įsijungti iš Pabaltijo
bendruomenės ir suartinti su
Gudija, pranešėjas dar pažymi,
kad lietuviai socialdemokratai
sutartinai veikia su kitų Pabal-
tijo kraštų bendraminčiais dėl
savo kraštų būsimųjų ryšių, jei-
nant ir laisvųjų Europos kraštų
bendruomenę.

Čekoslovakas Vilem Bernard
apžvelgia dar kartą
Rytų Europos išjungimo iš blo-
kų klausimą, kuris svarstomas
didžiųjų kraštų politikų, dėl ku-
rio yra įvairių pasiūlymų, bet
nematyti, kad nuomonės artėtų.
Sovietų nusistatymas aiškėja vis
stipriau, kaip nenoras ne girdėti
apie užimtųjų kraštų išjungimą,
neutralizavimą. Taigi paverg-
tiesiems kraštams lieka parei-
ga ir toliau visu pajėgumu spau-
sti, kad iš jų valstybių būtų
atitaukta sovietų kariuomenė
ir tiems kraštams leista nedaly-
vauti jokiuose militariniuose
susigrupavimuose.

Visus tuos klausimus apsva-
stiusi, konferencija priėmė dvi
įdomias rezolucijas. Pirmoji —
revizionizmo klausimu.

Sioje rezolucijoje Vid. ir Ry-
tų Europos Socialistų Sąjunga
su pasitenkinimu pažymi, kad
pačioje Tarybų Sąjungoje ir Ma-
skvos įtakoje esančiuose Rytų
Europos kraštuose reiškiasi sti-
prus judėjimas, kurį komunistai
vadina "revizionizmu" ir laiko
pačių pagrindiniu pavojumi sau.

Tas judėjimas prieš komunis-
tinę diktatūros pagrindus ir
tautinę priepauidą.
Socialistų Sąjunga su džiaug-

smu priima faktą, kad ta "revi-
zionizmo" forma diktatūros val-
domuosiuose kraštuose kyla de-
mokratinio socializmo mintis.
Sąjunga sveikina tą judėjimą,
kaip vertingą paramą bendroje
kovoje prieš diktatūrą ir už iš-
laisvinimą.

Antroji rezolucija skirta
Rytų Europos vienybei.

Ji išplaukia iš dalyvių prane-
šimų. Joje Vid. ir Rytų Euro-
pos Socialistų Sąjunga sveikina
tą pažangą, kurios jau pasiekta
laisvajai Europai vienijant. Toji
puiki Jungtinių Europos Vals-
tybių mintis stipriai veikia ir
Rytų Europos tautas. Jų atskey-
rimas nuo Europos vakarinės
dalies buvo atliktas prieš jų va-
lią ir siekimus.

Socialistų Sąjunga karštai su-
tinka visus Europos Tarybos
pareiškimus, kuriuose pareiškia-
mas solidarumas su Rytų Euro-
pos tautomis ir keliami nesu-
skaldytos Europos dėsni.

Sovietų valdyme santykiai
tarp Rytų Europos kraštų tar-
pusavyje ir tarp jų ir TSRS
taip tvarkomi, kad jais būtų pa-
sistatnuojama sovietiniam impe-
rializmui, bet ne žmonių gero-
vei. Tas priverstinis suvienijimas
yra griežtai priešingas tiek
savanoriško apsisprendimo dės-
niams, tiek ir socialistiniam in-
ternacionalizmui.

Socialistų Sąjunga tiki, kad
Rytų Europos kraštai, atgavę
laisvę, įsijungs į Europos Tary-
bą ir specialias bendrines Euro-
pos institucijas. Tuo pačiu me-
tu geografinė padėtis, praieitis
patyrimas, pastarųjų metų ekono-
miniai pasikeitimai ir bendro-
sios problemos, kylančios dėl so-
vietiškojo valdymo, verčia visus
Rytų Europos kraštus glaudžiai
bendradarbiauti ir jungtis, re-
miantis demokratija ir socialisti-
niam ekonominio gyvenimo pla-
navimu. Tai gali būti pasiekta
tik apsiungus visai Rytų Euro-
pai ir sudarius sritines sąjun-
gas, tokias kaip Balkanų Federa-
cija, Pabaltijo Federacija, Du-
nojaus Federacija ir kitos kai-
mytinių kraštų sąjungos. To-
kios sritinės sąjungos gali būti
sudarytos tik laisvai išrinktųjų
parlamentų nutarimais.

Nors Rytų Europos spjungi-
mo formos turi būti paliktos
ateičiai, bet Rytų Europos vie-
nybės mintys jau dabar vertos
visokeriopai remti ir skatinti.

"Darbininkų Balsas"

"Nepalankios kortos"

Tom Riley iš Chicagos laiškė
"Sun-Times" rašo: "Nuo Pabalti-
jo iki Lenkijos ir šiandien prie
Matsu ir Quemoj raudonieji
mums primena tik vieną dalyką
ir tas yra "Išsikite lauk". Greit

jie sakys "Traukitės iš mūsų
kelio" ir pagaliau "Pranykite iš
šio pasaulio".

O mes net negalime išvartyti
komunistų iš JAV valdžios, kai
tuo tarpu Aukščiausias Teis-
mas juos vaduoja iš kalėjimų.

Brolau, visos kortos mums ne-
palankios!"

SKOLINK IŠ STANDARD UŽ ZEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPLYK PAS STANDARD—

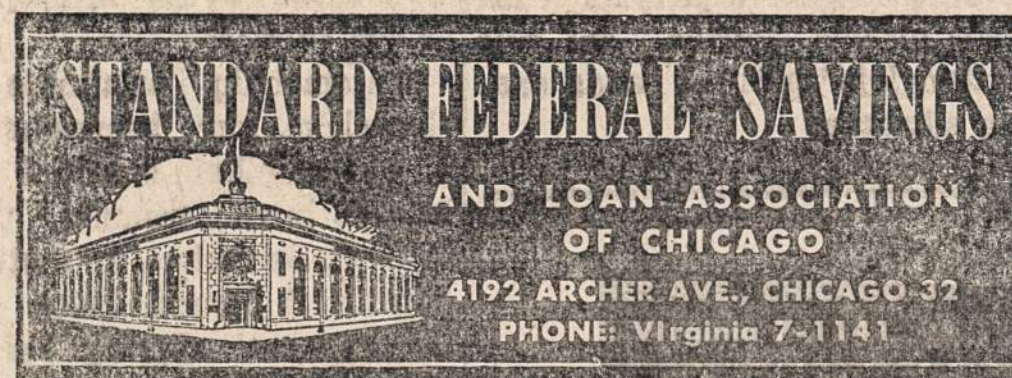
Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00
Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

LAISVOS KASDIEŲ, IŠKARTANT ŠEŠTAD, NUO 9 VAL. RYTO IKI 4
VAL. PO PIETŲ. KETVIRTADIENIAIS NUO 9 VAL. RYTO IKI 8 VAL. VAK.
TREČIADIENIAIS VISI NEATIDARYMA.

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE!

Jau laikas pasiūsti Jūsų atneštus ar paštų mums prisiustus KAL-
DINIUS SIUNTIUS. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugelį
žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime di-
džiųjų pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moteriškų ir vyriškų
baltinių, skarelų, megztukų, deimantinių rektukų, plaukams kirpti
mašinelį, odos ir labiausiai SSSR pagaiduojamų prekių žemiausio-
mis kainomis.
Čalito ir užaktyti iš katalogo angliskas medžiagas, avalynę, va-
tus, akordeonus, siuvas masinas, maistą ir t. t. Pav. 34. yardo
mėlyna lygi ar dryža vilna vyr. siutui, 3 yd. mėlyna ar tamsiai pil-
ka vilna vyr. paltui ir skustuvas "Solingen" \$52.50
3 y. mėlyna ar pilka vilna moter. paltui, 4 y. mėlynas su taškais ar
kvadratais rayon suknelė, vilnonis megztinis, 3 rayon kojines, 2
rayon apatinius ir 2 kelnaites \$48.00
Sąjungos abu siuntinius į vieną, pridėdame 14 kara. parker \$100.00
30 svarų cukraus \$16.00
18 svarų kauliukų taukų, 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv.
monų kruopų ir 2 sv. ryžių \$28.50

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA.
Tel.: CRawford 7-2126

IŠ RUTŲ ŠALELĖS

Idainuotas Alice Stephens Ansamblio ir orkestro 7 giesmių ir
10 dainų Long play Hi-Fi rekordas. Kaina \$4.50.

IREKORDUOTOS ŠIOS DAINOS:

1. St. Šimkai "Kur bakūžė samanota"
2. C. Sasnausko "Karvelėli"
3. A. Vanagaicio "Dul-dul-dudėlė"
4. J. Tallat-Kelpšos "Ne margi sakalėliai"
5. P. Sarpaliaus "Pas močiutę augan"
6. J. Tallat-Kelpšos "Sak mane šokią"
7. A. Raciūno "Mergužėlė, lėlėlė"
8. V. Misiščiaus "Apynelis"
9. J. Zilevičiaus "Sėjau rutą"

IR ŠIOS GIESMĖS:

1. J. Gaubo "Sveika Marija"
2. B. Markaičio SJ. "Sventoji tyloje"
3. L. Šimūcio "I Betlėjų bekė"
4. B. Markaičio SJ. "Piemėnėliams"
5. M. Petrausko "Skubinkit, piemenys"
6. J. Švedo "Betlėjus prakartėlėi" ir
7. B. Markaičio SJ. "Eisi kentėlė"

Jei norite šį rekordą-plokštelę Kalėdoms, tai turite tuojau užsisakyti. Rekordai bus paga-
minti lapkričio 1 dieną. Kad išsiuntimas būtų sklandesnis, nereikėtų bereikalingai susiraši-
nėti, \$5.00 (\$4.50 rekordas ir 50c. įrašimas ir persiuntimas) tuojau siųskite tokiu adresu:

ALICE STEPHENS

Chicago Conservatory of Music, 64 East Van Buren Street, Chicago 4, Illinois

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue

Tel.: GRovehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8, trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdaro nuo 9 iki 2 val. po pietų.

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praieitimi, nuo pat jos įsikūrimo
1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir
dividendų našumo atžvilgiu, nėra sugausnės ir pelningesnis įstaigos pasidėti
taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik tiktai saugumą
— ju apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patar-
navimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicagos Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš
gražiausiai ir moderniausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morčių paskoloms perkant,
stant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tūkamtų nuosavybų
darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų.

Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val.
iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid.: telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč.
iš Seštadienį tik susitarus.

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
DR. K. NASVYTIS
proto-nervų ligos
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
FRontier 6-0304, RAndolph 6-1190
(Rez. Tel. Batavia, Ill. 4287/M1)
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutarimą.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak.
kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvių Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 7-9 po pietų
ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,
išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th ST., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Trečiad. ir seštad. tik 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepią šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Daily afternoons.

Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad.
nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmad., ketvirtad. ir sešt.
1-4 val. p. p.; antrad. ir penkt. 6-8 v. v.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Seštadienį nuo 9-11
val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet.
7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telef.: CLIFFside 4-2896

Rezidencijos: LAfayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-8 val. po pietų.
Seštad. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 8-8.
Treč. sešt. ir sekm. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Atostogose nuo rugp. 22 d. iki rug-
sėjo 3 d. Esant reikalui ligoniniai tesi-
kreipia pas d-rus Budrius ar dr. Vali-
Laboka.

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—THURSDAY, OCTOBER 2, 1958

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Kampus 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid.: telef.: GIBson 8-6195
Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 9 iki
9 val. vak. antrad. ir penktad. nuo 1
iki 5 val. popiet. seštad. nuo 2 iki 4
val. popiet. trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskevičius

(VAŠKEVIČIŲTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo
6-8 val. vakaro; seštad. 1-4 popiet,
trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5,
nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-9 val. vakaro; seštadieniais 1-4 p. p.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba Kojoms
(Arch. Support) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 S. CALIFORNIA, YARds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį
uždary

LS Sajungos studijų dienos Montrealyje

Maloniai kviečiame visus kolegas ir kolegas dalyvauti studijų dienose ir Kanados JAV lietuvių studentų susiartinimo šventėje, kuri įvyks š. m. spalio 3-5 d. Montrealyje.

Programoje numatoma: Spalio 3 d. 6 val. vak. Registracija Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 Rue de Séve, Cote St. Paul, Montreal, P.Q. Telef.: PO 8-0037.

Spalio 4 d. 9 val. Registracija Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 Rue de Séve, Cote St. Paul, Montreal, P.Q. Telef.: PO 8-0037.

10:30 val. Inž. Algimanto Gečiausko paskaita "Lietuvos akademikas dabarties kultūrinėje, politinėje bei ekonominėje sankryžoje". Diskusijos.

12:30 Bendri pietūs.

2 val. Arch. Algimanto Banelio paskaita "Akademine lietuviškoji šeima, jos prasmė ir aktualumas". Diskusijos.

8 val. v. Inizium Semestri balius Queen Elizabeth viešbučio Duluth salėje, 900 Dorchester Street West. Apsirengimas: semi-formal.

Spalio 5 d. 11 val. Pamaldos Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

12:30 val. Dr. Henriko Nagio paskaita "Studento akademiko lietuviškoji misija".

2 val. Studijų dienų uždarymas. Nakvynės reikalų kreipitis.

Dr. P. Grigaitis Washington

Vakar ryte ALT sekretorius Dr. P. Grigaitis išskrido į Washingtoną dalyvauti JAV kongresinio komiteto apklausinėjimuose, liečiančiuose Amerikos Balso (Voice of America) programas. Tuos apklausinėjimus veda JAV atstovų buto užsienių reikalų komiteto dalinys, pirmininkaujant kongresmanui Wayne L. Hays (iš Ohio). Dr. P. Grigaitis teks ALT vardu liudyti spalio 6 d. Bet į Washingtoną jis išvyko anksčiau, kadangi spalio 3 d. reikia pristatyti tuo reikalu raštišką memorandumą.

Registruokitės!

Amerikos pilietis, kurs neina balsuoti, sabotuoja savo kraštą. Bet einant balsuoti, reikia užsiregistruoti. Registruotis galima savo precinkte ateinantį antradienį arba rinkimų komisinių taryboje nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Šeštadienį įstaigos atidarytos nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

pas sk. sekr. R. Siniūtę, 153—3rd Ave., Ville Lasalle, P.Q., telef. PO 6-5900. Montrealyje informacijų reikalais kreipitis pas sk. pirm. V. Piečaitį, 5785—12th Ave., Rosemount, P.Q., telef. RA 2-4449 ir išd. V. Šipelių, 940 Osborne Ave., Verdun, P.Q., telef. PO 7-7559.

Iki pasimatymo Montrealyje! KLSS Montrealio Sk. Valdyba

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Sulėtins važiavimą mokyklų ir kt. zonose

Apskrities tarybos prezidentas Daniel Ryan antradienį pasakė, kad jis reikalaus Illinois pareigūnų nustatyti 15 mylių per valandą greitį automobiliams važiuoti miestų ir kaimų mokyklų zonose "pamokų metu. Jis pridūrė, kad kol toks įstatymas legislatorus bus išleistas, jis reikalaus 15 mylių p. v. ribą nustatyti potvarkio keliu. Jis be to reikalaus, kad apskritis sumažintų važiavimą greitį ir tokiose srityse, kur žmonės labiau būriuojasi, kaip tai prekybos centruose, miškų saugonės ir tp.

Dabartinis įstatymas važiavimo greitis yra ribojamas po 20 mylių miestų mokyklų zonose ir po 30 mylias kaimų mokyklų zonose.

Plėšikų "džunglė"

Penkiasdešimtis policininkų ir trijų priemiesčių gyventojų pereinantį antradienį nesėkmingai "šukavo" prerijos sritį prie 87 str. ir Kedzie Avenue, kur nuobėgė pasislėpė trys plėšikai, su-trukdyti bėpšiant taverną 8446 S. Kedzie Ave. Policija juos pastebėjo iš tavernos pabėgant ir tos prerijos krūmokšnius, tačiau keliems policijos būriams ir savanoriams pagelbininkams plėšikų surasti nepavyko. Tai nebe pirmas kartas, kai toje "džiunglėje" plėšikai randa sau-gią slėptuvę.

(Atkelta iš 4-to psl.)

"Kai Chiang Kai-shekas buvo priverstas pasitraukti iš pakraščiu salų Tachen grupės, jų gyventojams buvo duota proga pasirinkti, ar jie nori pasilikti ir būti sovietų valdžioje, ar važiuoti į Formozą. Pasilikti nutarė 19 žmonių, o į Formozą išvažiavo 18,505".

Šitaip kiniečiai "balsavo kojomis" — prieš Mao Tse-tungo režimą! Jei įvyktų laisvi rinkimai Kinijos sausumėje, rezultatai, veikiausiai, būtų panašūs.

Cook apskrityje jau užmušta 336 žmonės

Praėjusį antradienį prie Downers Grove, susidūręs su automobiliu buvo užmuštas 15 metų motociklistas Duanė Simmons; antradienio naktį netoli Michigan City užmuštas 61 metų Arthur. Fred Utpatel, pirmadienio naktį Dixie plente užmuštas Daniel Nach, 25 m.; pirmadienio naktį Elmhurst ligoninėje mirė rugs. 22 d. automobilio sužeistas John Balis, 2 metų; antradienio naktį Great Lake Naval hospital mirė sekmadienį prie Lake Bluff sužeistas pvt. Floyd Perry, 41 metų. Iki pirmadienio vidurnakčio Cook apskrityje automobilių nelaimėse nuo metų pradžios užmušta 336 žmonės, iš kurių 210 žmonių užmušta Chicagoje, kur per tą patį laiką 29,089 sužeisti.

Automobilių nelaimėje prie Grayslake, kur beprasilenkiant du automobiliai susidūrė ir 6 žmonės buvo užmušti, vienas John C. Skrinckas, 46 metų, yra lietuvis iš Round Lake, gimęs Oglesby arti Spring Valley ir kai kurių chigagiečių geras pažįstamas.

Nemokami filmai vaikams

Per spalio ir lapkričio mėnesius kas šeštadienį nuo 10:30 val. ryto Chicago Gamos Istorijos muziejaus James Simpson teatro salėje vaikams rodomi filmai: spalio 4 d. "Raistų paslaptys", spalio 11 d. Meksika, spalio 18 d. Siamas, spalio 25 d. "Mūsų draugas Atomas", lapkr. 1 d. "Didysis nuotykis", lapkr. 8 d. "Kur kalnai plaukioja", lapkr. 15 d. "Alice stebuklų krašte", lapkr. 22 d. "Žiemos malonumai, lapkr. 29 d. "Panama, kontrastų kraštas".

Vaikus gali lydėti suaugusieji. Įėjimas nemokamas.

Pirmoji šalna

Naktis į trečiadienį, spalio 1 d., buvo šiemet šaltiausiaji Chicagoje, kur oficialiai temperatūra rodė 36 laipsnius, o priemiesčiuose ir prie O'Hare aerodromo nukrito iki 31 laipsnio Fahrenheito, tai yra visu laipsniu žemiau šalimo punkto. Žemiausia iki šiol spalio 1 d. temperatūra buvo 32 laipsniai 1886 metais, o aukščiausia tą dieną 86 laipsniai buvo 1952 metais. Normali temperatūra šiuo metu turėtų būti 69 laipsnių dieną ir 48 naktį. Spėjama, kad dar iki ateinančios savaitės temperatūra pasiliks 7—10 laipsnių žemiau normalios.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitur

Pirmas atsitikimas, kad trims kostiumams medžiaga su persiuntimu ir kitomis išlaidomis tik \$39.00. Nepraileiskite šios progos! Atgabinkite savo siuntinius, ir kartu viską išsiysime. Pas mus gausite visokių tinkamų siuntimui medžiagų ir kitų prekių. Kreipkitės į vedėją Praną Nedzinską.

PARCEL SERVICE
3322 SO. HALSTED ST.,
CHICAGO, ILL.
Tel.: Yards 7-0677

Atdara nuo 9 v. ryto iki 6 val. vak., pirm. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 9 vak. (J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių
MERGINOS NAMU RUOSOS DARBUI taip pat padėti motinai prižiūrėjime vaikų. Būti vietoje, privatus kambarys. Wilmette—arčiausiam Chicago priemiestyje. Turi kalbėti kiek angliskai. Geras mokėstis ir pastovus darbas. Tel.: Alpine 1-5444.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos
ŠIAURINĖJE dalyje likeriu krautuvė ir baras. Savininkas serga.
905 W. Belmont Ave.

TRUMPAI

● Kan. dr. J. Končius, Balfo pirmininkas, Chicagoje rugsėjo 26 d. turėjo pasitarimą su ALTO vadovybe. ALTO prezidiumas, iš 4 trys, būtent: Simutis, Grigaitis ir Bartkus, parodė nuširdaus prielankumą Balfui. Taip pat jie teigiamai pasisakė ir Balfo direktoriato sudarymo reformos reikalu, Balfo skyriams priimtiniomis sąlygomis.

● Balfos 3 skyriaus rinkiniai rinkimoais Bridgeporte rugsėjo 28 d. prie šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčios buvo gana sėkmingai, nes buvo surinkta \$372.78. Tačiau rinkliava aukų lapais dar vykdoma atskirai, kuri daugiau paliečia žmones, verslininkus ir atskirus asmenis.

Rinkliavos vykdytojai ir Bridgeporto Balfo valdyba džiaugiasi, kad galės prisidėti prie vargstančių sušelpimo, nes žmonės supranta padėti ir mielai paremia kilnų šalpos darbą, kurį atlieka Balfo skyriaus ir centro vadovybė. Vietos klebonui buvo pareikšta padėka už duotą sutikimą tokią rinkliavą praveisti. Patys aukų rinkėjai sudėjo \$10,00 šv. Jurgio parapijos bokšto remonto reikalui.

● Kun. V. Bagdanavičius sutiko pašventinti a.a. dail. prof. Igno Šlapelio paminklą sekmadienį, spalio 5 d. 3 val. p.p. šv. Kazimiero kapinėse, kurį pastatė sudarytas komitetas lietuvių visuomenei pritarant ir aukojant pinigų. Paminklas pastatytas pagal arch. inž. J. Muloko projektą. Veilionių našlė L. Šlapelienė su dukra žada dalyvauti paminklo atidengimo iškilmėse, ir rengiamoje pomirtinėje meno parodoje.

● Dail. Jz. Pautienius, kaip vienas komiteto narių, rūpinasi dail. prof. Ignui Šlapeliui pomirtinės meno parodos rengimu. Paroda bus atidaryta spalio 4 d. 5 val. vak. Jau-nimo centre — Čiurlionio Galerijos patalpose. Paroda vyksta kartu su mirusio dail. J. Kaminsko pomirtine paroda, kurią tvarko dail. Vl. Vaičiūtis. Paroda žada būti įdomi ir vertinga kūriniams. Ji tęsis tik du savaitgaliai, todėl pageidaujama, kad daugiau žmonių atsilankytų į parodos atidarymo iškilmę.

● Vytauto Didžiojo šauili kuopa Chicagoje rengia viešą vakarą Lietuvių Auditorijoje lapkričio 22 d., kuriame bus suvaizdinta linksma 3 v. komedija "Moterims neišsimeluo-si".

● "Sporto žinių" administracijos adresas yra: 7051 So. California Ave., Chicago 29, Ill.

● LSK Neris mergaičių tinklinio treniruotės bus pravedamos trečiadieniais (nuo 6-8 val.) Sherman parko salėje.

● Chicago LSK Neris rengiamas šokių vakaras įvyks gruodžio 25 d. Lietuvių Auditorijoje.

BELL - VARPAS
Real Estate, Insurance, Notary Public
6916 SO. WESTERN AVENUE
Prospect 8-2233

Bet koki nekilnojama turtą greitai parduos ir teisingai pirksti tikrai per mūsų įstaigą. Parūpiname paskolą, ir rašome visokeriopą apdraudą. Veikia Notariatas.

NORVILA
2600 West 69th St. Prospect 8-5454

ARTI Fullerton "L" žviesūs butai, 5 ir 6 kamb. \$3,000 imokėti, neblogos salygos. 2617 Lincoln.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS
6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—THURSDAY, OCTOBER 2, 1958

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

7 KAMB. SAVININKUI ir 2 butai išnuomoti už \$150. Namai mūrinis. \$21,000. B. Liskus.

6 METU mūr. namas Marquette Pk. Gerai patatytas, gražiai sutvarkytas. Sildymas gazu. Dvigubas garažas. — \$20,900. A. Linas.

PELNINGAS INVESTMENTAS. 5 akrai žemės, 2 namai ir dvigubas garažas. Vaisiniai ir kitokie medžiai. Žemė visa aptverta. Archer-Share Rd., Lemonte. Tik \$16,000. A. Reklaitis.

4 APARTAMENTAI: 2x5 ir 2x3 ir 2 kamb. rūšys. Pusė bloko nuo Marquette Pk. 2 karų garažas. Pajamų \$335 ir mėn. ir savininkui butas. A. Katilius.

PASKUBEKIT dar prieš pakeliant nuos. ant paskolų! Proga! 17 apartamentų netoli 55-os ir Damen. \$18,000 met. pajamų. \$98,000. A. Sirutis.

VERTAS DĖMESIO mūrinis, 2x6, Marquette Pk. \$36,000. B. Liskus.

VIENAS BLOKAS nuo Marquette Pk. ribos 5 kamb. med. gražus namas, šildomas karštu vandeniu gazu. Dvigubas garažas. \$13,500. A. Reklaitis.

TAVERNA geroje Marquette Park vietoje. Pajamų virš \$16,000 ir metus. \$6,500. A. Katilius.

ANT KALNELIO gražus 104x170 pėdų sklypas Oak Meadow, apie 30 mylių už Chicago. 1 mylia iki geležinkelio stoties. Apylinkėje vyksta gyv. statyba. Netoli Toll-road. Tik \$3,300. A. Sirutis.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojama turtą per mūsų įstaigą. Naudokitės mūsų teisingu patarnavimu.

TALMAN REALTY SALES
2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą Income Tax patarnavimas veltui.

MARQUETTE PARKO CENTRE

MŪRINIS NAMAS, 5 kamb. ir gražus butukas rūšyje su visais baldais, gražiai užlaikytas plasteris, šildymas alyva, 2 auto garažas, nauja geležinė tvora. Tik \$19,700.

SVIESIŲ PLYTŲ, 3 metu, 3 miegamųjų namas, šilta pastogė, angliškas rūšys, apšildomi, galima įrengti butus ar kambarius, šildymas gazu, stipri elektros srovė, iš gatvės naujas 2 auto garažas. Savininkas išsikėlė — galima tuoj užimti.

2 BUTAI IR RŪBŲ VALYKLA, pilnai įrengta savitoviam būnui. Geras mūrinis 1 aukšto namas, alyva šildomas, rūšys, naujas garažas. \$15,900. PIRKITE GERĄ 2 aukštų 7 kamb. medinį namą, 4 mieg. Centrinis karšto vandens šildymas, geležinė tvora. Kaina \$14,200.

GERAS 2 AUKŠTŲ mūrinis, 2x6 kamb. Sildymas karštu vandeniu alyva, 2 auto garažas, platus sklypas. Imokėti \$8,000.

4 BUTAI PO 5 KAMB. mūrinis. Kai kurie butai naujai išdekoruoti. Aukšto pajamos, puikus rūšys. Artūs kaimas. Kaina \$34,900.

GERIAU NAUJAS NAMAS
Evergreen Pk. naujas mūrinis, modernus namas ant 48 pėdų sklypo; 5 puošnūs kamb., plus 3 kamb. su virtuve sausam ištaigingame rūšyje. gazu šildymas. Žaliuoja aptvertas sklypas. Garažas. Žemiau savikainos. \$24,900.

K. VALDIS
REAL ESTATE
2655 West 69th Street
REpublic 7-7200 arba REpublic 7-8534

BRIGHTON PARKE

MŪRINIS, 3 butai ir išnuomota krautuvė 4—4—6 kamb. \$250 pajamų ir savininkui butas, 30 pėdų sklypas; karštu vandeniu stokeriu šildymas; prie gero susisiekimo.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

2 AUKŠTŲ mūr. ir lotas. Pajamų metams \$4,740 ir savininkui 6 kamb. butas. \$46,000. B. Liskus.

I vakarus nuo Halsted, arti 55-os. Mūr. 13 apartamentų. Pajamų virš \$13,000 ir metus. \$73,000 arba pasiūlymas. A. Reklaitis.

3 METU 5 kamb. mūr. bungalow geroje vietoje. Sildymas alyva. \$21,000. A. Katilius.

\$9,900 METINIŲ pajamų. Mūr. 6 apartamentų namas netoli 83-cios ir Maryland, 4 auto garažas. \$57,500. A. Sirutis.

2x6, MŪRINIS, Brighton Parke. \$21,500. B. Liskus.

MASYVINIS, kampinis 2 butų mūr. bungalow Marquette Manor: 7 ir 3 kamb. Sildymas karštu vandeniu. Dvigubas mūr. garažas. Aptūrinkite ir įvertinkite — tinka profesijos arba biznio asmenims. A. Reklaitis.

2x6, 37 pd. sklypas Marquette Pk. prie mokykl. ir bažn. 2 autom. mūr. garažas. Didelis kamb. rūšys. A. Katilius.

AKRAS SODELIO—DARŽAS ir 5 km. 5 metų gražus namas su 2 arba 3 mieg. prie 95-os ir Roberts Road. Aut. alyvos šildymas. Prie namo prjungtas garažas. \$17,000. A. Sirutis.

100x300 pėdų su vaisiniais medžiais. B. Liskus.

BRIGHTON PK. 2x4, cūsys, garažas. \$13,900. A. Reklaitis.

Visi telefonai: WALbrook 5-6015

BERWYN BARGENAS — 4 kamb. mūr. katedžius, autom. alyva šildymas, pilnas rūšys. Savininkas priverstas paukuoti už \$14,990 — \$4,000 imokėti. Svoboda, 6013 Cermak Road Bishop 2-2162

FARMS FOR SALE
Okiai Pardavimui

PARDUODAMA 160 akrų gyvulių ir jautų farma į pietus nuo Chicago. \$275 už akrą. Telefonuoti Aberdeen 4-9056 po 6 val. vakare.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS IŠNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti Prospekt 8-2233

BELL-VARPAS
5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTAMENTAI
TURIME gerus nuomininkus. Savininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuoti bet kada. Noel Realty Co. 6001 So. Kedzie. Prospekt 8-5353

IŠNUOMOJAMAS 5 kamb. butas 1-me aukšte, vonia, šiltas vanduo, gazu šildymas, du atskiri įėjimai.
1809 S. Carpenter — MQ 6-3825

IŠNUOMOJAMAS 6 kambarių butas, gazu šildomas. Yards 7-7694.

TAVERNA pardavimui, priežastis — senatvė. 744 W. 35th St. VI 7-8630.

TAVERNA ir likeriu krautuvė Marquette Parke. Reikalas parduoti prieš lapkričio 1 d. Grovehill 6-9386.

PAINTERS AND DECORATORS
Maliaivotojai ir Popieriuotojai

PAINTERS, PAPERHANGERS
AND DECORATORS
JOE RAMA
Dažome naujus ir senus namus
IS ORO IR VIDAUS.
Skambinkite: WALbrook 6-4296

CONTRACTORS-BUILDERS
Namy Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpentierio, mūro ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko imokėti, o už didesnius darbus susitarsime.

Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
2515 WEST 42nd STREET
Grovehill 6-7692 arba
Lafayette 3-1209

BUILDING, REMODELING
CONTRACTOR
Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kaminalai, porčiai ir langai. Cemento ir mūro darbai, pleisteravimas, dažymas, tile idėjimas ir įvairūs kiti darbai. Skambinkite:

LIUDAS TAUJENIS
2609 WEST 69th STREET
HEMlock 4-5848

AUTOMOBILES-TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

DĖMESIO
LEONARDO ERINGO "TEXACO Service Station", 1953 W. 67th Street (prie 67th ir Damen gatvių kampo), atlieka įvairius automobilių pataisymus už priėmimą kainą.

Tel.: Grovehill 6-9810

biggest bargain in home heaters today!

Siegler
PATENTED AUTOMATIC

GAS HOME HEATER

with exclusive

TRAVELING HEAT

Enjoy Warm Floors! Heat "travels" to every room without costly furnace pipes or registers to install!

Discover the Miracle of Siegler's exclusive "Traveling Heat" and live more comfortably this winter!

A Siegler actually pays for itself with fuel it saves! You get up to twice the heat! You save up to half the fuel!

Come in... See Siegler... It's the biggest bargain in home heaters today!

ONLY Siegler
GIVES YOU ALL THIS!

- PATENTED HEAT TUBES that use the hottest heat!
- HEAVY CAST IRON CONSTRUCTION!
- PATENTED HEAT IN BLOWER SYSTEM forces heat down to the floor, "travels" it to every room!
- LIFETIME PORCELAIN FINISH!
- A.G.A. APPROVED!
- MONEY BACK GUARANTEE!
- HEATS LIKE MAGIC—even with the gas off!

Our Only Business is Heating Your Home

We Service What We Sell — Easy Terms

CORNELL STOVE AND SUPPLY CO.

1904 West 51 St.

Call HEMlock 4-2541

For free information